Nedėlinis Laikrasztis
„LIETUVA“
Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.
Prenumerata ant metu:
Amerikoje........$2.00
I Užmari........$3.00
"Lietuva" spaudina Knigas, Konstitucijas ir kitokius drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.
Užsiraszant "Lietuvą" reikia draugia ir prenumeratą prisiusti. Prisiusdami pinigus adresuokite teip:
A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.
Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and [illegible]guages.
Subscription $2.00 per year.
All communications must be addressed.
A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 6 — CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 7 Vasario (February) 1902 m. — Metas X

Entered at the Chicago, Ill. Post Office as second class matter.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Vokietijos ciecoriaus brolis, kunįgaikesztis Henrikas, apleido jau Berlyną, iszkeliavo į Kiel ir iszbus czia iki iszkeliavimui į Ameriką. Su Amerikos ambasadorium jis jau atsisveikino. Amerikos laikraszcziai, su mažu iszėmimu, garbiną Wilhelmą ir jo brolį, tik nežinia, ar garbįs jie ir paskui, kada kunįgaikesztis sugrįž atgal isz Amerikos, ypacz kad priežasczių nesutikimams ne truks.

Specialiszka Vokietijos parlamento komisija, iszrinkta perkratinėjimui naujos muitų tarifos, ne paisydama ant priesztaravimo ministerio Posadowskio, užgyrė ant tavorų tų krasztų, kurie uždėjo didesnius muitus ant vokiszkų tavorų imti tokius jau muitus, kokius skaito tie krasztai nuo vokiszkų tavorų; teiposgi ir laivams tų krasztų, kurie daro kokius nors didesnius apsunkinimus vokiszkiems laivams, atmokėti tuom pacziu. Pagal užgyrimą komisijos, Vokietijos randas gali uždėti ant svetimų tavorų muitus net didesnius už visą tavoro vertę. Tas komisijos nusprendimas kreipiasi labiausiai priesz Suvienytas Valstijas Sziaurinės Amerikos, ir žinoma, muitai, sunkinanti Amerikos prekystą, priverczianti jos fabrikantus ir farmerius pigiau pardavinėti savo darbo vaisius, iszkeliavus kunįgaikszcziui Henrikui namon, pagimdys vėl nesutikimus. Laikraszcziai sziądien garbinanti Vokietijos valdoną, siundys vėl ant jos, kaip siundė pirma.

Kubos gyventojai skundžiasi ant savo sunkaus padėjimo, kuris ėsąs dabar daug niekesniu ekonomiszkai, negu buvo valdant iszpanijonams. Dabar Kuba neva neprigulminga, bet ji be Amerikos daleidimo ne gali traktatų daryti su kitais krasztais nė prekystos reikaluose. Seniau Kubos produktai be muitų buvo gabenami į Iszpaniją, o dabar gabenant į Ameriką, reikia didelius muitus mokėti, dėl kurių Kuba ne turi kur savo produktų iszgabenti. Žemdarbystė neva iszliuosuotoj Kuboj jau dabar beveik su visu nupuolė, kadangi atsiskyrus nuo Iszpanijos ir tojė be muitų ne leidžia Kubos produktų, o Suvienytos Valstijos, paėmusios į savo rankas prižiurėjimą užrubežinių reikalų, draudžianczios Kubai daryti su kitais krasztais ne naudingus Amerikos prekystai traktatus, ne įsileidžia be didelių muitų Kubos produktų. Suprantama, kad isz dabartinių sanlygų ne gali labai džiaugtiesi tos salos gyventojai.

Ant Filipinų salų, kaip matyt, didelio sutikimo nėra terp kareiviszkų virszininkų ir civiliszkų Amerikos rando paskirtų urėdninkų, kadangi vieni ir kiti visai prieszingas iszreiszkia nuomones. Civiliszkų valdžių virszininkas tvirtina, kad ant palaikymo Amerikos valdžios ant Filipinų salų ne reikės daug kareivių, užteks laikyti svarbesniuose portuose garnizonus, amerikoniszki gi jenerolai tvirtina, jog ant to reiks net per kelias deszimtis metų laikyti armiją mažiausiai 50000 kareivių. Katros todėl pusės czia teisybė. Be abejonės amerikoniszki jenerolai norėtų, kad karė trauktusi kuo ilgiausiai, kadangi pasibaigus jai, jie atsirastų be vietų. Priesztaravimai kareiviszkų ir civiliszkų virszininkų rodo vien, kad terp jų nėra didelio sutikimo ir meilės. Toki nesutikimai vienog, ypacz vedant karę, labai vodingi.

Amerikoniszkas kariszkas virszininkas, jenerolas Chaffee praneszė, kad didesnė dalis salos Luzon dabar beveik suvaldyta, pasikėlėliai tvircziau laikosi tik ant salos Samar, sziaip gi visur, net provincijoj Batangas, amerikonai ima virszų. Pereitą sanvaitę pasidavė amerikonams keli pasikėlėlių pulkeliai, bet ir mažas amerikonų pulkelis, iszsiųstas ant salos Samar, atgal nesugrįžo, prapuolė. Nežinia, kas su tais kareiviais atsitiko; mena, kad jie turėjo patekti į nelaisvę.

Laikraszcziai pranesza, jog vokiszkas kunįgaikesztis Henrik atkeliauja į Ameriką ant derybų Filipinų salų, kurias buk Vokietija nori nuo Suvienytų Valstijų nupirkt ir buk Amerika su noru jas parduoda. Rodosi vienog, kad szitame paskale ne daug yra teisybės.

Azija.

Nors pereitą sanvaitę laikraszcziai garsino, jog be abejonės bėgyje sanvaitės Maskolija susitaikys su Chinais reikaluose Mandžurijos likimo ir kad abudu krasztai po sutarimu pasiraszys, bet sutarimas iki sziol ne padarytas. Maskolija reikalauja nuo Chinų, apart ypatiszkų tiesų Mandžurijoj, dar monopolių dirbime geležinkelių linijų sziauriniuose Chinuose. Priesz tą reikalavimą, kaip pranesza Londono laikraszcziai, pakėlė protestą: Anglija, Japonija ir Suvienytos Valstijos Sziaurinės Amerikos. Szitos vieszpatystės kvietė ir Vokietiją prie protesto prisidėti, bet tojė atsisakė. Ar tokį protestą isz tikro pakėlė Londono laikraszczių paminėti krasztai, ar tie laikraszcziai, leisdami tokį paskalą, parodo ko geistų Anglija, tikrai ne žinia. Viena Anglija, ypacz dabar, ne iszdrystų stoti ant Maskolijos kelio ir protestais jos mierius stabdyti, už kitų nugaros ir ji gali protestuoti, tąsyk ne jai vienai Maskolija rodytų savo piktumą.

Londono laikrasztis "Daily Mail" patalpino žinią isz Peterburgo, buk 2000 chiniszkų bokserų įsiveržė į Koreją, iszplėszė ir iszdegino daug gulinczių parubežiuose kaimų ir miestų. Gyventojai apleido savo namus ir pabėgo į kraszto vidurius. Valdžios pareikalavo kareivių ant iszvijimo įsiveržėlių. Kiek teisybės yra toje žinioje teiposgi ne galima tikrai žinoti. Žinia ta paeina nuo maskolių isz Peterburgo. Gal but todėl, kad Maskolija nori pasinaudoti isz dabartinio Anglijos silpnumo dėl karės pietinėj Afrikoj ir jieszko priekabių ant sutraukimo savo kareivių ant Korėjos rubežių. Iszplatinimas vienog maskolių įtekmės Korejoj pavojingesnis Japonijai negu ne turinczioms tuose krasztuose svarbesnių valdybų Anglijai. Japonija viena vienog per silpna ant pasiprieszinimo Maskolijos norams.

Patvirtinimo maskolių paleisto paskalo apie pasikėlimą sziaurinių Indijų ir maisztus užgimusius Afganistane nėra. Gal but, kad maskoliai tyczia tokius paskalus į svietą leidžia.

Pietinė Afrika.

Karė traukiasi pietinėj Afrikoj savo keliu, o jos prieszininkai stengiasi, kaip galint, jai galą padaryti. Holandijos randas atsiliepė į Anglijos randą, užmanydamas užmegsti tarybas ant užbaigimo karės, pasisiųlė patarpininkauti tarybose terp Anglijos ir ėsanczių Europoj burų delegatų ir prezidento Kruegerio. Ant to Holandijos rando atsiliepimo Anglijos ministeriai davė atsakymą, kuriuom szvelnioje rods formoj atmeta Holandijos užmanymą. Atmetimą tą remia ant to, kad Anglija nežino, ar burai isztikro nori užbaigimo kovos ir ar jų delegatai esanti Europoj ir prezidentas turi tiesą vesti tarybas. Kaip girdėt, atsakymu tuom nepasiganėdina Holandijos randas, kaip pradžioj karės Suvienytų Valstijų prezidentas McKinley pasigadėdino atsymu, kad Anglija atmeta Amerikos tarpininkystę prie sutaikymo vedanczių karę pusių, Holandijos randas; turėdamas pritarimą kitų didžiųjų vieszpatyszczių, nežinia dar katrų, ne pasiganėdina dabartiniu Anglijos rando atsakymu, bet ketina ne duot nupulti klausymui užbaigimo karės. Dabar Holandijos randas rengia kitą atsiliepimą į Anglijos ministerius, kuriuom praszo, kad Anglija ne stabdytų kelionės Holandijos iszsiųstų ant pasimatymo su kariaujanczių burų vadovais delegatų, o tie, susižinoję su burų vadovais, žinos ant kokių iszlygų tie sutinka užbaigti karę. Szitam praszymui Anglija ne galės atsakyti. Kadangi szitame atsitikime Holandija turi pritarimą net tulų didžiųjų vieszpatyszczių, terp kurių yra Prancuzija, o kaip rodosi, teiposgi Vokietija ir be abejonės ir Maskolija, nes be susižinojimo su ja Prancuzija ne drystų iszreikszti pritarimo, tai Anglija ne galės sziurkszczioj formoj atmesti Holandijos atsiliepimo, kadangi Holandija yra tik įnagiu didžiųjų vieszpatyszczių; kurios, kad ne užgauti per skaudžiai Anglijos, stumia į pryszakį mažą, silpną vieszpatystę. Kad Anglija nori užbaigti karę, apie tai nieks ne gal abejoti, kadangi per karę ji antai Azijoj nužudė didesnę dalį savo įtekmės ir vargiai bo kada nors įstengs nužudytą atgauti; nužudė daug prekystoj, o ji yra pamatu Anglijos turtingumo. Kol Anglija kariauja Afrikoj, kiti krasztai, net toki, kurie pirma priesz Angliją iszsižioti ne dryso, dabar ant jos ne paiso ir isznaudoja sunkų Anglijos padėjimą. Ir pati karė ne mažai kasztavo, randas turi didelį nepriteklių savo ižde, skolos Anglijos užaugo teip, kad terp svieto vieszpatyszczių sziądien Anglija turi didžiausias skolas. Dabar ant tolesnio karės vedimo reikia vėl randui melsti naujų kreditų, reiks užtraukti vėl naują paskolą. Ką Anglija per karę nužudė, ką kasztavo karė, to ne gali atlyginti vertė abiejų burų respublikų. Ji todėl noriai griebsis už rankos to, kas panorės isz dumblyno isztraukti. Butų seniau tą padariusi, jeigu nesigėdytų. Seniai Anglijos ministeriai, tikėdami lengvo pergalėjimo burų, szaukė, kad nė szeszėlio ne prigulmystės ne paliks burams, tai dabar ministeriams gėda nuo to atsisakyti.

Svetimų krasztų laikraszczių korespondentai, buvę pas burus, tvirtina, kad jiems ginklų ne truksta, ne trukstą nė amuncijos, visko ant vedimo karės turi dar ant kelių metų. Jeigu teip, tai karę gali tęsti dar kelis metus, o jeigu Anglijai ją reiktų vesti teip ilgą laiką, tai karė galėtų visą krasztą į bankrutystę įstumti.

Karė pietinėj Afrikoj ne iszeina ant naudos ne tik paczial Anglijai, bet visoms civilizuotoms tautoms. Įsipainiojusi į karę, Anglija ne gali pasekmingai Maskolijos mierių stabdyti; per tai maskoliszkas despotizmas sunkiai gula ant visų civilizuotų tautų.

Angliszki vadovai Afrikoj dabar traukia į kruvą savo pajiegas ir traukia gaudyti svarbiausią burų vadovą De Wettą. Szitas burų vadovas vėl stengėsi įsiveržti į Angliszkas valdybas, bet tas jam ne pasisekė: jis didesnių angliszkų pajiegų likosi nustumtas nuo rubežiaus ir dabar yra pietiniuose Oranijos republikos krasztuose.

Pietinė Amerika.

Panamerikoniszkas kongresas, kuris buvo suszauktas į Meksiką, jau pasibaigė. Ar jis iszduos ateitėj kokius svarbesnius vaisius, dabar nieks ne gal įspėti. Nutarimų svarbesnių nepadaryta, bet ir isz to, kas padaryta, ne visi duosis lengvai įvesti ypacz pietinėj Amerikoj, kur terp mažų iszpaniszkų republikų didelės meilės ne buvo pirma, nėra jos ir dabar.

Nesutikimai terp Prancuzijos ir Venezueles neiszdilo. Venezuelės randas ne daleidžia vienam prancuziszkam biznieriui iszlipti ant kranto ir pajieszkoti savo tiesų, nors Prancuzija to reikalauja.

Revoliucija republikoj Columbijoj rods nesusidrutino labiau, bet ir randas ne gali pasigirti, kad butų virszų paėmęs. Revoliucijonieriai laikosi vis ant Panamos siaurumos; randas iszsiuntė daugiau kareivių. Buvo czia jau keli kruvini susirėmimai; viename isz jų net keli szimtai kareivių krito ant muszio lauko.

Europos laikraszcziai pranesza, buk Holandija nori jai prigulinczias valdybas Guyanos, pietinėj Amerikoj, parduoti Suvienytoms Valstijoms Sziaurinės Amerikos. Laikymas tų valdybų Holandijai ne apsimoka: nors jos didesnės už visą Holandiją, bet turi vos 50000 gyventojų ir tai ne turtingų.

Isz Lietuvos.

—o—

Isz Zapyszkio, Suv. gub.

Pas Motiejų Eeimantį, szkaplierninką, 15 spalinio buvo krata. Atbėgo, kaip akis iszdegę, žandarų virszininks, 3 žandarai, 5 žemsargiai, ir su strioku pradėjo daryt, nieko nė nesakę, kratą; bekratydami, rado nė nepaslėptų, 12 ekz. "stacijų", 1 ekz. "Ukininko kalendoriaus", 2 ekz. "Elementoriaus". Valdžiai prieszingo nieko nerado. Dabar Eimaitis po "dozoru".

Isz kratos buvimo matyt, kad buvo užskųsta, nes pats žandarų virszininks vis užpuldinėjo ant Eimaiczio, kad pasakytų, nuo ko tas knygas pirkęs ir kam paskui jas pardavė.

— Priesz mėnesį laiko pas tavę tiek knygų buvo, kad su pora vežimų but nepaveżta, pasakė žandaras.

— Tai reikėjo tuomsyk ateit pažiurėt — atsakė Eimaitis.

Daugiaus žandaras nieko ne klausė.

Labiausiai gudai siuto, kad niekur nerado Eimaiczio tavorinės skrynutės. Ant žandarų uszklausimo atsakė Eimaitis, kad nė jokios skrynutės jis neturįs. Žemsargiai liudijo, kad turįs Eimaitis skrynutę ir kožną szventą dieną stovįs ant rinkos su skrynute, isz kurios pardavinėjęs žmonėms tavorus. Visur iszgrozdė, o niekur nieko neradę, tiktai keletą knygelių nekaltos įtalpos, iszvažiavo. Kokia bus bausmė už tai, toliau žinosime....

Isz Biržių, Panevežio, Pav.

Szįmet apie sz. Joną pasirodė Biržiuos rusiszkai raszyti atsiszaukimai; daugiausiai prilipinėta jų buvo prie popo namų. Juose buvo, kad lietuviai iszmusz visus Biržiu gudus, pirmiausiai popą ir jo szeimyną.

Popas, pamatęs tokį atsiszaukimą, baisiai persigando, o jo pati jau taikstėsi bėgt isz Biržių, kad sveiką kailį iszneszt...

Vienas atsiszaukimas pakliuvo ir į rankas vietinio sudžios Charczenko, buvusio žandarų pulkauninko. Perskaitė jis tą atsiszaukimą, stebisi; — jis suuodė, kad ten ne lietuvių, o kokio gudo darbas. Tuoj padarė pas cerkvės tarną "ponomarą" kratą ir susekė, kad tai to "ponomaro" darbas ir jo duktės. Supykę juodu buvo ant popo ir užsimanė jį pagąsdint. Susekė ir kas perraszinėjo atsiszaukimus. Bet toliau žinot apie tai popas ir Charczenko nusprendė neduot, kad nepagadyt gudų vardą Lietuvoj.

"Ukininkas"

Isz Vilniaus gub.

Per sanvaitę nuo 27 d. grudžio 1901 m. iki 4 d. sausio 1902 m. Vilniaus gubernijoj buvo apsirgimų visokioms limpancziomis ligoms: Vilniuje: szlakuotoms sziltinėms apsirgo 1, pilvinėms 4, tymais 8, rauplėms 3, difteritu 3. Paviecziuose apsirgimų buvo: szlakuotoms sziltinėms, Vilniaus pav. kaime Dainove apsirgo 2; pilvinėms sziltinėms, Vilniaus pav. kaime Rimsziszkiuose apsirgo 3, Gudeliuose 9, numirė 1; Aszmenų pav., kaime Vaszkeliuose apsirgo 4. Tymais miestė Aszmenuose apsirgo 5. Rauplėms, Lydos pav. kaime Nesevicziuose apsirgo 9, Talkuncuose 5, numirė 2; Vileikoj apsirgo 5, numirė 2; Paceliuncuose apsirgo 21, numirė 2, Falkoviczuose apsirgo 31, numirė 5; Zaborcuose apsirgo 14. Aszmenų pav. kaime Pavlovicziuose apsirgo 4, numirė 2, Rembokowszinoj apsirgo 10, Mieste Smorgonėj sibiriszku maru apsirgo 2.

Nėra žiemos.

Lenkiszki laikraszcziai pranesza, kad tuluose krasztuose Lietuvos ir Lenkijos szįmet žiemos iki sziol kaipi visai ne buvo. Ukininkai, negalėdami sulaukti szalczių, pradėjo arti laukus. Kaip kur pasirodė jau gandrai ir gegutės. Szilta žiema vienog ne prisideda prie palaikymo sveikatos žmonių. Platinasi visokios ligos, ypacz gi smarkiai siauczia sziltinės. Vilniaus aplinkinėse žiema laikosi, rogių keliai geri.

Sugauti mergų prekėjai.

Nežmoniszki żydai mergų prekėjai suviliojo aplinkinėse Vilniaus, Lietuvoj, net 25 merginas ir stengėsi jas iszgabenti net į Argentiną, į paleistuvystės namus, kadangi mat ten už tokį gyvą tavorą geriausiai užmoka. Visa partija rods laimingai perėjo Prusų rubežių, bet mieste Wrzesnėj, Prusų pusėj, žandarai lygiai mergų prekėjus, kaip ir jų gabenamą tavorą sulaikė. Prekėjai likosi į kalėjimą pasodyti, o merginas sugrąžino į jų gimtinį krasztą.

Nauji gubernatoriai.

Paprastai per naujus metus caras paskiria naujus augsztesnius urėdninkus. Teip buvo ir szįmet. Terp tokių naujų caro tarnų reikia paminėti: kunigaikesztį Mikalojų Urusovą, kurisai likosi paskirtas ant gubernatoriaus į Grodną; szambelanas ciecoriaus dvaro Bellegarde paskirtas už gubernatoriaus pagelbininką į Rigą.

Isz Prusų Lietuvos.

Praszalintas nuo vietos virszininkas Iusruczio divizijos Prusų armijos, už daleidimą dueliaus, kuriame oficieras Blaskovitz tapo užmusztas, jenorolas Alten, ne galėdamas gauti vietos Vokietijoj, atsiszaukė prie Turkijos sultano, praszydamas duoti jam vietą Turkijos kariumenėj. Sultanas jenerolą Alteną pakvietė tuojaus ant instruktoriaus turkiszkos kariumenės, ant įvedimo turkiszkoj kariumenėj reikalingų reformų, galinczių Turkijos kariszkas pajiegas labiau sudrutinti. Ne žinia tik, ar ant įvedimo reikalingų reformų sultanas norės tiek pinįgų paszvęsti, kiek reikia.

Mieste Goldspėj pasiutęs szunytis sukandžiojo keturis žmonis.

Prusų Lietuvoj pereituose metuose buvo isz viso 682 daktarai.

Netoli Pilkalnio, kaime Lungeliuose, gyvenime savo sesers, nusiszovė suvokietėjęs lietuvys Buczys. Jis pirma buvo savininku dvaro Kiszkių.

Vyriausias kariszkas sudas nusudyjo ant 5 metų kalėjmo vachtmeisterio pagelbininką stovinczio Tilžėj lietuviszkų dragunų regimento už nusidėjmą priesz savo pardėtinius.

Viena moteriszkė Tilžėj pagimdė ypatiszką vaiką: vaikas tas yra abiejų lyczių, taigi per pusę vyriszkos, o per pusę moteriszkos lyties.

Insrutyj nusiszovė pagelbininkas kasieriaus mažojo geležinkelio Blaudžiunas.

Tilžėj likosi parengta varguolių valgįnyczia. Ant to mierio vietiniai prekėjai paaukavo 1800 markių. Valgiai yra czia po 10 ir 5 pfenigius.

Oras Prusų Lietuvoj teip szil tas, kaip pavasaryj, medžiai pradeda sprogti, ant laukų galima patikti jau žydinczias kvietkas. Net drugiai kaip kur pradeda pasirodyti ant pievų. Ne žinia tik, ar ilgai trauks's pavasaris; užstoti tikram dar, rodosi, per ankst.

Nuplaukus ledams ant Nemuno, pradėjo bėgioti garlaiviai nuo Tilžės į Smalininkus ir į Rusnį.

Ant lauko kaimo Tulkių rado kuną darbininko Buczio; kaip matyt, jis tapo užmusztas. Kaipo nužiurėtą užmuszėją suėmė ir pasodino į kalėjmą vieną 17 metų žemaituką.

Prusų Lietuvoj darbininkams truksta darbo. Seniaus jie reikalaudovo didelių algų, szįmet gi siulosi dirbti kad ir už pigiausią prekę.

Prusų Lietuvoj, nuplaukus ledams, netikėtai užtvino upės ir užliejo didelius laukų plotus. Visos panemunės ties Tilže vandens apsemtos. Aplinkinėse Juodkrantės tvanai naktyj apsėmė kelis kaimus, ukininkai vos spėjo savo gyvulius iszgelbėti.

Isz Londono.

Nedėlioj, 19 d. sausio, atsibuvo vienoj ir toj paczioj salėj du susirinkimai: Kooperatyviszkos Draugystės "Lietuvos" ir "Parapijos Draugystės Szv. Petro".

Pirmas susirinkimas, Dr. "Lietuvos", prasidėjo 8 val. vakaro. Pirmsėdis p. Kr. Verbunas, atverdamas susirinkimą, patėmyjo, kad susirinkimas tas suszauktas vienintiniai ant to, kad pakelti protestą priesz kun. B. Szlamą už persekiojimą Draugystės. Mat kun. Szlamas, kad įbauginti czianykszczius lietuvius, skelbia kas nedėlią per pamokslus, jog minėta Draugystė turinti už vienintinę savo pereigą: kenkti katalikiszkam tikėjimui ir szventai bažnyczioi; kad sąnariai draugystės ėsą visi menkos doros: bedieviai, socialistai, anarchistai ir t. t. — abelnai, girdi, vagys ir apgavikai. Kadangi szits kun. B. Szlamo tvirtinimas neturi jokio pamato, tai draugystė, per savo susirinkimą nedėlioj, 12 d. sausio, nutarė pakelti priesz kun. Szlamą protestą. Protestą paraszyti apsiėmė p. V. Barulis, bet kada ant susirinkimo jį perskaitė, tai tuli sąnariai užtėmyjo, kad protestas ne visai atsako savo užduotei ir reikalauja dapildymo. Susirinkimas ant užtėmyjimų sutiko ir pavedė atlikti tą darbą pp. Baruliui, Pilėnui ir K. Verbunui.

Po užbaigtam susirinkimui Dr-tės "Lietuvos", atvėrė antrą susirinkimą "Parakvijos Draugystės Szv. Petro" p. V. Barulis, draugystės prezidentas. Po perskaitymui paskutinio protesto ir apgarsinimui stovio kasos, paėmė balsą p. K. Pilėnas. Jisai savo kalboj pirmiausia nurodė nepraktiszkumą kun. Szlamo, kaipo "biznieriaus", kas pasirodė prie statymo Londone lietuviszkos bažnyczios.

"Didžiausią klaidą — tėmyjo jis — padarė kun. Szlamas tame, kad pirma negu pradėjo rengti bažnyczią, neapsvarstė, ar skaitlius laikanczių pusę kunįgo lietuvių įstengs ją užlaikyti, ar ne. Nuo pat pradžios, kada atsiskyrėme nuo lenkų ir uždėjome savo lietuviszką parapiją, skaitlius sąnarių, norinczių ir galinczių mokėt kolektą, nedaėjo iki 500. Atkeliavus kun. B. Szlamui į Londoną, skaitlius mokanczių kolektą žmonių nepasididino. Kolekta gi paprastai mokasi po 3 penus per sanvaitę: taigi isz viso per sanvaitę susimoka į kasą — vos 6 sv. ir 5 szil. Po apmokėjimui kunįgui algos 5 sv., lieka kasoj 1 sv. ir 5 szil. Kur gi renta už bažnyczią, kurios pereina kas sanvaitė 1 sv.? Kurgi vargamistra, zakristijonas ir kiti bažnyczios urėdninkai? Kaip matome, tai kun. Szlamas nėra visai tokiu prastu žmogum, kaip jisai mums iszrodo, bet atpencz.... na, sakysim, geru vyru, nės parapijonus užvaduoja, isz "savo kiszeniaus" prideda tai, ko truksta. Paskutiniam laike kunįgėlio mielaszirdystė turėjo dar labiaus pasididinti, nės į kasą kunįgėlio įplaukdavo vos po porą svarų kas sanvaitę, o jisai isz tų pinįgų dar ir už bažnyczią užsimokėjo. Žinomas daigtas, jisai, ką už parapijonus uždėjo, to nedovanos, bet vis gi "loskos" pilnas: galėjo jug to nedaryt, o kaip jau nesykį gązdino — iszkeliaut. Bet jisai, nors "bedievius" ir iszbara, bet vis-gi "savųjų" neužmirszta: kaip pasakoja, tai už keleto sanvaiczių jau busianti bažnyczia gatava. Asz tame nė kiek ne abejoju, kad bažnyczia bus, bet ar ta nabagėlė užsilaikyti galės, tai jau kits klausymas.

Kunįgas Szlamas jau ne sykį pasakė, kad nuo 5 sv. algos per sanvaitę ne atstos. Mokanczių kolektą "parapijonų", kaip No. 40 "Kataliko" "Szlaminis" korespondentas tvirtina, turi apie 250—tiktai. Kas gi liks ant apmokėjimo bažnytinės skolos, užlaikymo, gazo ir tt.? Nors korespondentas ir džiaugiasi isz "Szlaminio" stropumo, bet reikia, ant jo nelaimės, laukt neužilgio nuliudimo. Prisižiurėkime tiktai arcziaus į sanlygas, kokiose lietuvis darbininkas dabartiniam laike gyvena, tai, be abejonės, pamatysime, kad "Szlaminė" bažnytėlė gyvens labai trumpą amžių, juo kad vos sau ant duonos teuždirba. Kelintas isz tų nelaimingų teuždirba 1 sv. ant sanvaitės? Kelintas jujų įstengia maždaug iszmaitinti savo szeimyną: paczią ir vaikus žmoniszkai? Ar ne geriaus butų, kad vietoj aukavimo priesz savo iszgalę ant "Szlaminės" bažnyczios, nupirktų svarą duonos daugiau, negu ją nuo burnos atitrauktų? Sako, kad nesenai "Szlaminis" susirinkimas nutaręs mokėti didesnę kolektą — po 6 penus per sanvaitę. Bet norėcziau nutarėjų paklaust: kelintas isz jujų turi atliekamą "sixpeną"?

Jeigi, kaip matome, lietuviai Londone niekada neįstengs užlaikyti savo bažnyczios, tai turime rupintis, kad turėtume gerą kunįgą tautietį, o malda, kad ir svetimoj, nue's pas tą patį Dievą. Meskime svajones, o pasidarbuokime daugiaus ant tėvynės labo, nes tas ne tik mums, bet ir musų vaikams ir vaikų vaikams atnesz naudą."

Antras kalbėjo p. P. Trepenaitis. Jisai labai puryjo ant p. Pilėno už tai, kad ans pasakė, jog Londono lietuviai per daug vargingi ir liepė vaikams dangiaus duonos nupirkti, negu kunįgui ant bažnyczios duoti.

"Geriau, girdi, vienam kunįgui duot, negu prie jus, "bagoczių", prisidėt." Toliaus iszbarė "Draugystę Szv. Petro", kad nuo kunįgo atsiskyrė. "Asz, girdi, — pasakojo jisai toliaus, teip-gi isz pradžių prigulėjau prie szitos Draugystės.... prie atsiskyrimo nuo lenkų teipgi dalyvavau; net prie durų bažnyczios su pagaliu stovėjau; neleidžiau lietuvių".

Potam paėme balsą p. J. Levinskas, kuris teip jau atsakė: "Asz su pagaliu prie bažnyczios durų žmonių ne vijau, bet kada sutarta buvo nuo lenkų atsiskirt, asz drauge atsiskyriau. Kada buvo sutarta uždėt savo lietuviszką parapiją, asz prie to prisidėjau. Kada ant susirinkimo priėmėm įstatymus, kuriuose sakyta: jog kunįgas į parapijos kasą neturi kisztis, asz budamas kasierium, kunįgo prie pinįgėlių nė prileidau. Kada kun. Szlamas pamatė, jog kasos paveržti nuo Komiteto neįstengs, susitvėrė savo parapiją. Visokiais budais norėjo isz mus pinįgus iszviliot, bet nabagui nepasisekė. Užtaigi perstatė mus "bedieviais", socialistais, anarchistais ir tt. Mes to nesibaidome: tas jojo pravardžiavimas mums neužkęks, bet į jį ir jojo "Szlaminį" tikėjimą neįtikėsiu, pakol busiu gyvas. Tai yra nauja religija, kuri mums darbininkams žmonėms netinka!"

Vos kelintas tik patėmyjo, kaip p. Trepenaitis, užkaitęs nuo p. Levinsko žodžių, iszdulino.

Kaip matai skaitytojau, jau ir pas mus szviesos spinduliai pasirodė. Užtaigi nepasiduokime savo skriaudikams kunįgams, skaitykime laikraszczius ir knygas pamokinanczios įtalpos, o pamatysime, kaip szviesa paims virszų. Trįs metai atgal toks kun. Szlamas ir panaszus jam "Kristaus įpėdiniai" galėjo drąsiai naudotis isz žmonių tamsumo, nės tuosyk laikraszcziai buvo dar "ne madoj". Neteip dabar yra: "Varpas", "Ukininkas", "Naujienos", "Lietuva" ir "Vienybė Lietuvnikų" jau paėmė virszų ant neva "Katalikiszko" mėszlyno ir net "Szlaminiai" pradėjo skaityti, nors tą, žinoma, kas "isz Londono", kad kunįgėliui parodyti. Nežiurint ant visokių keiksmų kun. Szlamo, kad ir tie pats "Szlaminiai", nors ir tyloms, bet griebiasi už skaitymo tų ne "bedieviszkų" laikraszczių. —

Augsztaitis.

Įtekmė szalczio ant gyvų daiktų.

Teip szilumą, kaip ir szaltis turi įtekmę ant visų gyvų daiktų. Visi žino, kad po įtekme szilumos iszsiperi visztos kiausziniai; be szilumos, nors juos kažin kaip ilgai laikytume, ne bus visztukų. Žuvių augintojai, siųsdami kur nors toliau užvaisintus žuvių ikrus, deda juos į dežutes ant ledo, kadangi mat szaltis ledo sulaiko iszsivystymą, iszsiperėjimą užvaisintų ikrų. Visi gyvunai po įtekme szalczio kruta daug palengviaus, apsimainymas medegų atsibuva labai palengva, taigi gy-

vybė organizmų, jeigu ir ne pasiliauja su visu, tai apsireiszkia silpnai. Mokslinczius Merrifield susekė, kad kirminai tulų vabalų temperaturoj 0° iszsivysto 50 syk palengviau negu prie paprastos temparaturos, taigi prie 15° szilumos pagal Celciaus termometrą. Kirminai szilkinių vabalų prie temperaturos 4° įpuola į letargiszką miegą; prie szilumos 6° jie galėjo iszbuti be maisto 23 dienas, o prie temperaturos 12° iszbuva tik 15 dienų. Mat juo mažiau szilumos, juo palengviau atsibuva permaina medegų ir per tai gyvi daiktai ilgiau be maisto gali iszbuti. Antai sodauninkai ant žiemos iszkasa isz žemės medžius ir kvietkas ir laiko tokiose vietose, kur szaknys nė jokio maisto ne sugriebia, o vienog augmenys be jo iszbuva per visą žiemą ir užlaiko gyvybę, o vasaros laike be maisto ir vandens ne iszbuva ne vienos dienos, suvysta ir nudžiusta. Tas pats yra ir su gyvunais. Daugelis vabalų iszbuva be maisto per ziemą letargiszkame miege, o tie pats vabalai sziltame kambaryj greitai iszgaiszta be maisto. Szikszniotsparniai įpuolę į žieminį letagiszką miegą, ne tik nieko ne ėda laike miego, bet ir kvėpuoja labai retai, vos sykį ant bertainio valandos į traukia į savę orą. Apsimainymas medegų prie to atsibuva teip palengva, kad kunas ne palaiko savo normaliszkos szilumos, bet turi tokią jau kaip ir oras, kuriame žvėris miega. Miegą gi tą gimdo per daug didelis prisirinkimas gazo anglinės rugszties žvėries kraujuose. Į tokį latargiszką miegą galima įvaryti triuszius, jeigu jiems duoti kvėpuoti sumaiszymą hydrogeno ir anglinės rugszties ir tokiame miege žvėries sziluma gali pasimažinti net ant 30° ir tas jam ne užkenks, nors normaliszkame padėjime j's ne pakęs pasimažinimo szilumos nė ant 10°.

Daugelis vabalų, ypacz gi jų kirminų, žiemos laike su visu sa-szala, teip kad juos visai galima sutrupinti, suszala ne tik kunas bet ir kraujas, per visą laiką ne tik jie ne ima nė jokio maisto, bet nė ne kvėpuoja, o vienog kaip tik sziluma pasididina, kunas jų įsileidžia, vabalai tie atgija ir jeszko tinkamo maisto; tuli vabalai antai sziaurinių krasztų pakenczia szaltį 35° žemiau zero. Suszala su visu ir varlės vandenyj, kraujas apsistoja tekėjęs, pavirsta į kietą ledą. Užtenka įneszti varlę į sziltą kambarį, kur ji, kaip tik įsileidžia, atgija, pradeda szokinėti, nors kunas teip butų suszalęs, kad galima laužyti; žarnos ir pilvas suszaltų.

Vabalai, o tame ir bitys, gali but laikytos szaltyj iki 28° žemiaus zero, nuo ko apmirszta, bet atszildytos, vėl atgija, tik jeigu laikyti didesniame kaip 35°, jau ne gali but atgaivintos; szimtakojai pakenczia szaltį iki 50°. Gali but suszaldytos žuvys, sliekai, žalcziai teip, kad kunas jų lužtų į szmotus, bet kaip jie įsileidžia, atgija ir gyvuoja teip, kaipi kad ne butų buvę suszalę. Gyvybė gyvunų užsilaiko teip ilgai, kol jų kuno syvai ne suszala ir kol ledas pasidaręs isz tų syvų ne atszala iki paskirtai temperaturai; vieni gyvunai tą paskirtą temperaturą turi žemesnę, kiti gi augsztesnę, taigi vieni pakenczia szalczio daugiau, kiti mažiau.

Bandavonių su žmonėms ant persitikrinimo, kiek pakenczia szalczio, mokslincziai tyczia daryti ne galėjo, nieks juk gyvo žmogaus ne bandė suszaldyti tyczia ant persitikrinimo, ar suszalusį galima atgaivinti. Bet ne truksta atsitikimų rodanczių, kad ir suszalusį žmogų galima atgaivinti. Netoli Sofijos, Bulgarijoj, laike vienos szaltos žiemos ant lauko rado suszalusį žmogų. Kunas jo buvo teip suszalęs, kad jeigu jį radę butų ėmę už rankų arba už kojų, butų jos nulužusios su visu. Žmogų tą ne įneszė isz syk į szilta kambarį, kadangi radę negyvėlį žinojo, kad ne suszaldymas užmusza gyvus daiktus, bet budas suszildymo: umas suszildymas greicziau užmusza gyvybę negu didžiausias szaltis. Pradėjo suszalėlį trinti su sniegu ir po kokiam laikui trynimo jis atsigavo. Atsigavusiam įpylė į gerklę stiklą koniako ir toliau kuną trynė su spiritu; į porą dienų žmogus su visu iszgijo teip, kad nė jokių pasekmių suszalimo ne liko.

Atgaivintį suszalusį žmogų ne visada pasiseka; tas paeina nuo to, kaip ilgai suszalėlis ant lauko iszgulėjo. Žmogus galutinai numirszta ne tąsyk, kada jo kraujas suszala ir pavirsta į kietą ledą, bet tada, kada tas ledas atszala iki temperaturai, kuri užmusza gyvybę žmogaus. Kad ar tai žmogus ar gyvunas galėtų suszalti ir kad pakęstų didelį szaltį, reikia, kad jis pirma įpultų letargiszką miegą, kitaip jis ne pakenczia didelio szalczio, gyvybė jo prapuola net tąsyk, kada kunas ne atszala iki suszalimo temperaturai.

Taigi isz visko matome, kad szaltis sulaiko iszsivystymą gyvų daiktų, apstabdo darbavimasi jų organizmo. Nuo darbavimosi gi susinaudoja organai, o kada jie susinaudoja ir darbuotiesi ne gali, tąsyk mirszt: organizmas; jeigu gi organai darbuojasi palengviau, tai ilgiau užsilaiko jų tvirtumas Taigi iszpuola, kad szaltis, apsilpninant's darbavimasi organų, gali prisidėti prie pailginimo amžiaus visokių gyvų daiktų, lygiai augmenų kaip ir gyvunų. Szaltis todėl ne kenkia sveikatai. Prancuziszkas mokslinczius Pictet iszbuvo skrynioj, kur jis pats padarė szaltį—110°, taigi tokį kokio ant žemes niekur nėra, ir ne tik jam jis neužkenkė, bet tokiu budu mokslinczius iszsigydė nuo chroniszkos pilvo slogos. Jis teiposgi persitikrino, kad oras atszaldytas iki 130° žemiau zero, jeigu juom kvėpuoti, ne kenkia žmogaus sveikatai.

Isz Amerikos.

Padege dinamito dirbtuvę.

Toledo, Oh. Likosi czia suaresztuoti du praszalinti nuo darbo darbininkai iszlėkusios į padanges dinamito dirbtuvės Halpman ir Bush. Jie pats prisipažino, kad, už praszalinimą nuo darbo, jie, su pagelba ilgo 250 pėdų szniuro, padegė dinamitą krautuvėse ir pagimdė expliozija, kuri visas dirbtuves iszgriovė.

Vietoj vilku, nuodino kiaules ir szunis.

Ashland, Wis. Daugelis aplinkinių farmerių atsiszaukė į pavieczio klerką su skundu, kad girių užveizdos pagelbininkas Briggs, ant nuodinimo vilkų, iszmėtė giriose užnuodintą mėsą, nuo kurios daug farmerių szunų ir kiaulių pastipo.

Dirbtuves Suvienytose Valstijose.

Washington, D. C. Statistiszkas biuras garsina tolesnes žinias, surinktas laike paskutinio liaudės suskaitymo, tik nežinia, ant kiek teisybės yra, per politikierių malonę priimtų suskaitytojų surinktoj medegoj. Sziuom kartu garsina žinias apie fabrikus Suvienytose Valstijose. Laike liaudės suskaitymo Suvienytose Valstijose fabrikų buvo 512585; kapitalas į juos įdėtas siekė $9863630789; darbininkų dirbo juose 5310598.

Nori padaryti nauja szteta.

Washington, D. C. Senatorius Petterson, Washingtono senatui padavė užmanymą: isz teritorijų Ohlahomos ir Indijonų Teritorijos, šujungus jas į kruvą, padaryti vieną sztetą, kurisai vadintusi sztetu Oklahoma. Gyventojai tų teritorijų jau senisi geidžia, kad jų krasztas pakeltas taptų į sztetą. Pagal gyventojų skaitlių abidvi teritorijos turi tiesą reikalauti pakėlimo jų į sztetus.

Pabego du ant pakorimo nuspresti nusidejeliai.

Pittsburg, Pa. Du broliai, Edvardas ir John Biddle, sudo nuspręsti ant pakorimo už užmuszimą grocerninko Kahnoy, 30 d. sausio suvaldė keturis kalinio sargus, iszpiovė sztangas languose ir pabėgo. Reikalingus įnagius pridavė jiems vieno sargo pati, ji atneszė ir ginklus; pabėgėliai turėjo ir revolverius. Juos nuszovė.

Netikri pinigai ant Porto Rico.

Kada sala Porto Rico pateko po Suvienytų Valstijų valdžia, tuli menkos doros amerikonai isz to pasinaudojo ir užsimanė supažindinti gyventojus su niekiausioms pusėms amerikoniszkos civilizacijos. Jie pridirbo daugybę netikrų amerikoniszkų sidabrinių doliarų ir paleido juos terp žmonių. Nėra ant salos miestelio, kur terp žmonių ne butų kelių tukstanczių doliarų ne tikrų pinigų. Valdant salą iszpanijonams, czia nors pinigų dirbėjų ne buvo ir nors žmonės ne daug pinigų turėjo, bet ką turėjo, tie pinigai buvo geri.

Archivyskupas laimejo prova.

St. Louis, Mo. Pereitame "Lietuvos" numeryj mes paminėjome apie besitraukianczią pavieczio sude provą terp katalikiszko archivyskupo Kaino, norinczio parduoti ant jo vardo užraszytą bažnyczios savastį ant kertės Jefferson ir Locust ul. ir parapijonų, kurie per sudą bandė uždrausti archivyskupui parduoti už savo pinigus statytą bažnyczią. Kadangi bažnyczia buvo užraszyta ant archivyskupo, o parapijonai nė jokių dokumentų ne turėjo, sudas pripažino archivyskupui tiesą, daryti su užraszyta ant jo vardo bažnyczia, ką tik jis nori, kadangi bažnyczia yra jo, o ne parapijos savastis. Na, o musų kunigai stengiasi žmonėms įkalbėti, kad airisi vyskupai ne gali ant jų vardo užraszytų bažnyczių parduoti! Kam gi tas melas? Airiai gali, kada tik panorės, lietuviszkas bažnyczias ant jų vardo užraszytas ne tik parduoti, jeigu jiems prireiktų pinigų kad ir ant kovos airių su Anglija, bet gali už lietuvių pinigus statytas bažnyczias padovanoti kitiems, gali su joms elgtiesi visai teip, kaip, paveikslan, kiekvienas lietuvys gali daryti su jam prigulincziais namais. Vienas tik kelias yra apsaugojimo už musų pinigus statytų bažnyczių nuo airių godumo, ant padarymo jų musų tautiszka savasczia — neraszyti jų ant airių vyskupų, bet visiems lietuviams reikia ginti savo savastį nuo užsimanymo vyskupų. Tegul lietuviai sykį supras, kad tame jiems ne padės lietuviszki kunigai, kadangi jiems geriausiai be kantrolės valdyti bažnyczias ir parapijonų ant jų sudėtus pinigus; savo savastį žmonėms reikia patiems ginti nuo užsimanymų svetimtauczių vyskupų ir jiems tarnaujanczių musų kunigų kad ir su skriauda savo brolių ir penėtojų. Saugokite savo savastį pats, tąsyk ir Dievas jums padės, svetimtaucziai ir jiems tarnaujanti musų iszgamos jums ne padės, ne apgis jus nuo svetimtauczių godumo; svetimtaucziai gi jus ne skriaus vien tąsyk, kada pamatys, kad terp jus yra vienybė, kad jus mokate gintiesi nuo skriaudų ir mokate ginti savo savastį. Kad bažnyczios pasiliktų lietuvių savasczia, jos turi but ant lietuvių užraszytos, o ne ant airių vyskupų.

Priszalo pasažierinis garlaivys.

Racine, Wis. Pasažierinis garlaivys "City of Fremont", iszplaukęs isz czianykszczio porto, priszalo ant Michigan ežero ir negalėjo toliau plaukti. Pasažierius reikėjo pervežti ant kranto ir siųsti į paskirtą vietą geležinkeliais. Iszplaukęs isz Chicagos pasažierinis garlaivys "Iowa" teiposgi ne atėjo į portą, todėl ir tas turėjo priszalti ant ežero. Kur tas galėjo atsitikti, nežinia.

Nelaimes ant geležinkeliu.

Pontiac, Ill. Netoli nuo czia iszszoko isz rėlių pasažierinis Alton geležinkelio trukis ir isz dalies susidaužė. Prie to apie 20 žmonių tapo gana sunkiai apkultų.

Syracuse, N. Y. Netoli nuo czia, ant West Shore geležinkelio, susimuszė du trukiai. Prie to 8 pasažieriai likosi gana sunkiai apkulti.

Racine, Wis. Ant Chicago Milwaukee geležinkelio, netoli stacijos Deerfield, Ill. susidaužė trukis. Prie to viena ypata likosi užmuszta ir viena mirtinai apkulta.

Syracuse, N. J. Prie stacijos Oneida, ant New York Central geležinkelio, susimuszė į rytus bėgantis trukis su renkanczia vagonus lokomotyva. Abidvi lokomotyvos susidaužė ir didesnė dalis stacijos triobos likosi sugriauta. Prie to trukio vedėjas likosi užmusztas, o peczkurys mirtinai sužeistas.

Pittsburg, Pa. Ant Monongahela linijos, pakalnėj, susimuszė du pilni žmonių ulycziniai karai. Prie to trys žmogystos likosi užmusztos ir 9 sunkiai sužeistos, lengviaus sužeistų yra daugiau. Terp užmusztų, viena, rodosi, yra lietuviszka pravardė: 19 metų Mary Kinkaid isz McKeesport.

Gaisrai.

Waterbury, Conn. Siautė czia 2 d. vasario baisus gaisras, kuris pridirbo blėdies ant 3 milijonų doliarų. Ugnis užgimė pardavinycziose Reid & Hughes, ant Bank ulyczios ir platinosi su neiszpasakytu greitumu. Kol apstabdė gaisrą, ji isznaikino net keliolika pardavinyczių ir teip namų. Į pagelbą prie gesinimo reikėjo szaukti miliciją, kadangi ant to ugnagesių pajiegų ne užteko.

Norfolk, Va. Siautė czia 31 sausio didelis gaisras, kuris isznaikino didelę Columbia triobą ir keliss aplinkines, o terp tų ir puikų Atlantic hotelį. Blėdį gaisro padarytą skaito ant kelių szimtų tukstanczių doliarų.

Boston, Mass. 29 d. sausio užsidegė didelė, italijonų apgyventa trioba ant Fleet ul. Ugnis teip smarkiai platinosi, kad ne visi gyventojai spėjo iszsigelbėti; sudegė prie to 7 suaugusios ypatos ir vienas vaikas; trys ypatos mirtinai apdegė, o trys, iszszokusios per langus nuo virszutinių lubų, pavojingai apsikulė.

St. Louis, Mo. Sudegė czia didelis Lindell House hotelis. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 300000 dol.

Mount Clemens, Mich. Įtaisose "Original Bolt House", 28d. sausio, expliodavo garinis katilas. Nuo expliozijos užgimė gaisras, kuris apėmė ne tik szitas įtaisas, bet ir du kaimyniszku hoteliu — "Avery" ir "Agnew". Blėdį ugnies padarytą skaito ant 300000 dol.

Expliozijos.

Wettston, Oh. Czianykszczios geležies liejinycziose atsitiko smarki expliozija kurios du darbininkai likosi labai sunkiai sužeisti.

Isz darbo lauko.

¶ Hammond, Ind. Bus czia pastatytos didelės karų dirbtuvės.

¶ N. Rochester, Pa. Naujose dirbtuvėse Rochester Glass Co. jau prasidėjo darbai.

¶ Walston, Pa. Kalnakasiai Rochester and Pittsburg Coal & Iron Co. pakėlė sztraiką.

¶ Acme, Pa. Rainey Co. ketina szitose aplinkinėse pastatyti 200 naujų kokso peczių.

¶ Birmingham, Ala. Darbai czianykszcziose geležies ir plieno dirbtuvėse eina vidutiniszkai.

¶ Denver, Col. Darbai sziuom kartu eina czia ne biauriausiai, bet isz kitur atkakusiam darbą ne lengva gauti.

¶ Gibo, Mont. Darbai anglių kastynėse eina gerai ir uždarbiai ne maži: moka po 60c. nuo tonos.

¶ W. Homestead, Pa. Carnegie kompanija neužilgio pastatys czia naujas dirbtuves. Žemė ant to jau nupirkta.

¶ Semet—Solway, Pa. Szitose aplinkinėse neužilgio atidarys naujas anglių kastynes ir pastatys 3000 kokso peczių.

¶ Tarentum, Pa. Neužilgio czia bus pastatytos naujos geležies dirbtuvės, kuriose ras darbą 500 darbininkų.

¶ Sharon, Pa. Erie geležinkelio kompanija neužilgio pradės dirbdinti naują geležinkelio alkunę nuo Sharon į Pittsburgą.

¶ Pittsburg, Pa. American Window Glass Co. pakėlė ant 10—15% algas darbininkų dirbanczių jos dirbtuvėse.

¶ Panxutowney, Pa. 700 darbininkų Eleanor kastynių pakėlė sztraiką, kadangi mat kompanija verczia anglekasius traukti karus.

¶ Beaver Falls, Pa. Darbai sziuom kartu eina czia prastai, daug darbininkų, ne galėdami gauti darbo, turėjo isz czia persikelti kitur.

¶ Pittsburg, Pa. Czianykszcziai organizuoti geležies dirbtuvių darbininkai reikalauja pakėlimo algų iki 50c. už darbo valandą.

¶ Frick, Pa. Frick Coke Co. neužilgio atidarys szitose aplinkinėse naujas anglių kastynes, kuriose ras darbą su virszum 100 darbininkų.

¶ Clarksburg, West Va. — Jackson Co. pradėjo czia statyti naujas baltosios blėtos dirbtuves. Tose dirbtuvėse prasidės darbai nuo pradžios gruodžio mėnesio.

¶ South Chicago, Ill. Darbai eina czia sziuom tarpu gerai, bet isz kitur atkakusiam darbą sunku gauti, kadangi ant vietos yra daugiau darbininkų, negu reikia.

¶ Greensburg, Pa. Darbai czia ir po visas aplinkines eina sziuom kartu gerai; darbininkų be darbo matyt labai mažai, ne turi darbo tik tie, kurie dirbti ne nori.

¶ Irwin, Pa. Darbai eina czia dabar labai gerai ir neužilgio eis dar geriau, kadangi ketina pastatyti naujas stiklo dirbtuves, kuriose ras darbą 400 darbininkų.

¶ Wilkesbarre, Pa. 500 organizuotų darbininkų West End Co. kastynių Monacanaquoj pakėlė sztraiką todėl, kad kompanija priima prie dabo ne prigulinczius į uniją.

¶ Hazleton, Pa. Kalnakasių sztraikas Colarain anglių kastynėse pas baigė, kadangi neprigulinti prie unijos darbininkai sutiko prie jos prisiraszyti. Darbininkai sugrįžo jau prie darbo.

¶ Diamondville, Wyo. Po dviejų mėnesių stovėjimo, pradėjo dirbt czianykszcziose akmenų skaldinycziose. Darbą gavo 50 vyrų. Užmokesnis po $2.25—3.00 ant dienos.

¶ Philadelphia, Pa. Darbai eina czia sziuom kartu gerai, bet isz kitur atkakusiam darbą ne lengva gauti ypacz ne airiams ir ne vokiecziams. Mat dalinimas darbo yra vokieczių ir airių rankose, tai jie duoda jį pirmiausiai saviemsiems, o kitiems vien tąsyk, jeigu ne atsiszaukia vokiecziai ir airiai.

¶ Kemerez, Wyo. Savininkai czianykszczių anglių kastynių iszsiuntė į Portland, Ore., agentus pasamdyti laivus ant iszvežimo iszkastų anglių į pietinę Ameriką. Jeigu gaus tiek laivų, kiek reikia, tai pradės dirbti visose 3 czianykszcziose kastynėse. Prie darbo patilps 500 darbininkų.

¶ Indianopolis, Ind. Ant czia atsibuvanczios kalnakasių konvencijos delegatai darbininkų minksztų anglių kastynių pareikalavo pakėlimo algų ant 10%. Delegatai kietų anglų kastynių padavė užmanymą susirinkimo delegatų darbininkų ir kastynių savininkų, teipgi pripažinimo unijos darbininkų visų kietų anglių kastynių Amerikoj. Jeigu darbininkų reikalavimai ne bus iszpildyti isz pusės kastynių savininkų iki 1 d. balandžio szitų metų, tai ant syk visose Amerikos kietų anglių kastynėse turi but pakelti sztraikai.

ISZ Lietuviszku dirvu.

Draugystė "Auszra".

Savo laike buvo "Lietuvoj" paminėta, kad Chicagoj susitvėrė, szelpimui besimokinanczios jaunuomenės, Draugystė "Auszra". Ji turi jau ir Charterį.

Mieris naujai susitvėrusios Draugystės yra: szelpiant besimokinanczią jaunuomenę, rupinti lietuviszkai tautai iszlavintus visokiose mokslo szakose darbininkus, labiausiai iszlavintus tokiuose moksluose, kuriuos pabaigęs, isz syk ne gali tikėtiesi didelio pelno, kaip antai: dailėj (muzikoj, giesmėj, teplirystoj, skulpturoj, architekturoj), gamtos moksluose ir kitokiuose. Toki todėl turi pirmutinystą priesz besimokinanczius, paveikslan, daktarystos, advokatystos ir kitokių mokslų duodanczių pabaigusiems iszsyk neprigulmingą profesiją. Moterys teiposgi turi pirmutinystą priesz jaunuomenę vyriszkos lyties. Draugystė szelps moteris ne tik besimokinanczias augsztesnių mokslų, bet ir visokių lietuvėms nepažįstamų darbų; iszsimokinusios tokių naudingų darbų lietuvaitės galėtų but paskui mokintojoms tokių darbų kitų lietuvaiczių. Draugystė szelps einanczius į mokslą ne tik Amerikoj, bet ir Europoj ir žinoma, szelps tokius, kurie galės ateitėj naudą lietuvystei atgabenti. Apie atsiszaukusius kandidatus, kol tokius suszelps, rinks reikalingas žinias nuo isztikimų žmonių, todėl kandidatai turi pirm laiko atsiszaukti.

Draugystės sanariai dalinasi į du skyriu: sanariai I skyriaus moka po 5 dol. įstojimo ir po 50c. ant mėnesio, sanariai II skyriaus moka po 1 dol. įstojimo ir po 25c., ant mėnesio. Tiesos abiejų skyrių sanarių yra lygios; virszininkais gali but teip sanariai I kaip ir II skyriaus.

Virszininkai draugystės ne turi nė jokių ypatiszkų privilegijų, bet yra tik pildytojais draugystės nutarimų; jie pagal savo norą nieko pats ne gali daryti, ne gali pats paszelpą paskirti arba ją atimti.

Dabar Draugystės kasoj yra jau $23.75. Kaip tik susirinks mažiausiai 40 sanarių, draugystė galės paskirti stipendiją vienam besimokinancziam.

Susirinkimai atsibuva pirmą nedeldienį kiekvieno mėnesio. Ateinantis susirinkimas atsibus 2 d. kovo aptiekoj p. Graicziuno, po. 167 W. 18 ul. 7 val., vakare.

Užpraszome todėl brolius susirinkti ir prisiraszyti prie turinczios teip prakilnius mierius Draugystės. Sanariais gali but teip vyriszkiai, kaip ir moterys.

Pereitos sanvaitės "Tėvynė" iszreiszkė pritarimą musų Draugystei. Su iszreiszkimu padėkavonės dar turime palaukti, kadangi ne turime didelio užsitikėjimo ant pastovumo iszreikszto simpatijos, kadangi szitos partijos vadovai papratę sykį rodyti simpatiją, kitą gi sykį ne randa tinkamų žodžių ant iszniekinimo; tankiai net tie pats rasztininkai per vieną laikrasztį iszreiszkia pritarimą, per kitą sau tarnaujantį laikrasztį niekina. Todėl tai su padėkavonėms ne galime per daug skubintiesi. Isz tikro pavydėti viens kitam nėra ko. Jeigu sykį atmestume visus pavydėjimus, dvigubą loszį, gal ir terp mus butų mažiau vaidų.

Draugystė "Auszra".

Ar ne apsiriks?

Priežodis sako: kas sėja vėją, tas renka audrą. Tas duodasi pritaikyti prie musų meilės, tvarkos ir vienybės ardytojų. Nors žinomas neva lietuvių vadovas, žmonių apkrikszytas vardu "Pirskus", gana erzino, pjudė, draudė įsireižęs nuo apszvietimo, bet kaip matyt, jo darbas prieszingus iszduoda vaisius. Sziądien jau daugelis žmonių supranta musų tautiszkus reikalus, supranta net skriaudas isz pusės tvarkos ardytojų ypacz parapijų reikaluose. Lietuvių supratimas žymiai pasikėlė ir jie jau nesibijo apszviecziancziоs protą knygos, per skaitymą gerų rasztų labiaus apsiszvieczia, geriau pradeda suprasti savo paties ir visos tautos reikalus ir naudą. Rods yra dar daug tokių, kurie visą aprupinimą palieka Dievui, pats nieko ne dirbdami, bet skaitlius tokių stabmeldžių mažinasi nors palengva, bet nuolatai, o skaitlius suprantanczių, kad reikia pacziam dirbti ant pagerinimo savo buvio, palengva didinasi.

Sztai Nr. 4 "Vienybės" szių metų matome daugybę lietuvių prisiraszusių prie tautiszko Susivien. Žmonės be jokios baimės glaudžiasi prie tautiszkos organizacijos, ne paiso jau ant keiksmų ir gazdinimų kunigines pusės. Kągi paisys, kad daugelis jau supranta, kad toj pusėj ne viskas yra auksu, ką už auksą tos partijos vadovai stengiasi dorais ir ne dorais budais perstatyti. Vadovai tie visaip stengėsi paversti musų tautiszką organizaciją į įnagį sudrutinimui ir iszplatinimui savo įtekmės ant žmonių; kadangi tą suprato jų pravardžiuojami bedieviais ir prieszinosi padarymui luomų įnagių tautiszkos organizacijos, tai tie ne paszaukti vadovai bandė tuos toliau matanczius ir žiurinczius į kunigų nagus isz Susivienyjimo iszmesti. Kadangi tas nesidavė lengvai padaryti, tai tie menkos doros vadovai iszardė visą organizaciją, tikėdami daugiau pelnyti patraukdami prie savęs vien savo spangus užtarėjus. Jie mat ne supranta, kad žmonės turi turėti ne tik lygias pareigas, bet ir lygias tiesas. Iszgriaudami Susiv., jie tikėjo isz savo bernų padaryti kareivius kariaujanczius už kunigų pelną, spangai klausanczius savo vadovų prisakymų. Teisybė, tokių spangų, gatavų už kunigų pelną pjautiesi su savo broliais, atsirado, tik mat ir czia kunigai apsiriko: tokių spangų kariautojų pasiliko prie jų per mažai. Pamatę, kaip kunigai be jokios tiesos paveržė Susivienyjimo turtą, daugelis buvusių jų tarnų pasitraukė ir sziądien raszosi prie liuoso nuo kunigų jungo ir isznaudojimo tautiszko Susiv. Ką Dievas nori nubausti, tam protą atima! Su musų erzintojais, kadangi jie nesilaikė doros, tas pats atsitiko. Kada tautiszkasis Susivien. auga, prie kuniginio, kaip matyt, mažai sanarių prisiraszo. Neteisingsis kelis einant, nieks toli ne nueina.

Rinko auksas ant Valancziaus rasztų. Nors pinigų prisirinko gana, bet tų rasztų dar nieks ne matė. Spaudina juos p. Stagaras. Garsus lietuvių erzintojas, paėmęs į savo rankas iszleidimą Žemaiczių vyskupo rasztų, kitų spaustuvių ne paklausė, todėl Stagaras, likęs be konkurencijos, gali už spaudą tiek skaityti, kiek tik jam patiks, o jeigu but palikta liuosa konkurencija, jis butų turėjęs taikytiesi prie prekių kitų spaustuvių; knygų iszleis tiek, kiek norės.

Doros nuo tų vadovų nėra mums ką mokintiesi, kadangi ant kiekvieno žingsnio matome, kaip mažai ant doros prisakymų paiso jie savo locnuose pasielgimuose. Ne paisykime todėl ant jų zaunų ir siundymą, bet dirbkime pats, kaip galėdami ant užganėdinimo musų tautiszkų reikalų. Kaip matome, musų kunigams ne tiek rupi nuveikimas musų tautiszkų darbų, ką jų asatiszka nauda ir pelnas.

"Žvaigždės" Skaitytojas.

Union City, Pa.

Tautiszkas Susivienyjimas auga ir keroja si szimet visose lietuviszkose kolonijose. Pas mus 27 d. sausio buvo parengtas susirinkimas. Kalbėtojų buvo vietinių ir svetimų. Pirmiausiai kalbėjo p. Vil. apie vargus darbininkų. Antras kalbėjo p. Astramskas, sekretorius Tautiszko Susivienyjimo. Jis aiszkino, kaip per pereitą Susivienyjmo seimą Wilkesbarrėj, kun. Milukas ir Kaupas stengėsi szitą musų tautiszką organizaciją iszgriauti, kad ant jos vietos sutverti savo įnagį, jų besistengimai vienog nuėjo ant niekų. Ragino visus prigulėti prie Susivienyjimo. Isz kalbos, matyt, visi buvo užganėdinti, kadangi susirinkę, rankų plojimais dėkavojo kalbėtojui. Treczias kalbėjo p. Tareila isz Waterburio. Jis iszrodinėjo, kad kiekvienam lietuviui ir lietuvaitei reikia prigulėti prie Susiv. Kalbino prie vienybės, nes tik per vienybę galima pakelti musų tautą ir pagerinti musų buvį.

Pereituose metuose buvo susiorganizavusi moterų unija. Darbininkai, norėdami iszderėti pakėlimą mokesties, iszrinko isz visokių tautų komitetą ir nusiuntė pas darbdavius perstatyti darbininkų reikalavimus. Tie pagasdino uždarymu dirbtuvių ant dviejų sanvaiczių; komitetą gi perkalbėjo prižadėdami jo sanariams geresnius darbus. Ir sziądien komitetas turi geriausius darbus, bet kiti darbininkai ne gali uždirbti daugiau kaip po 7—8 dol. ant sanvaitės. Taigi czia aiszku, kad komitetui ne rupėjo reikalai jį iszrinkusių darbininkų, jis pats pardavė juos kapitalistams. Kapitalistai gali skriausti, isznaudoti darbininkus tik teip ilgai, kol terp darbininkų nėra vienybės.

Orininkaitis.

Tvirtina, jog sziaurinis žemės polius apgyventas.

Gyvenantis mieste Indianopolise, Julius Frederick, kuris buvo vienu isz sanarių nelaimingos Greely expedicijos, iszkeliavusios ant tirinėjimų sziaurinių krasztų, ne mažai triukszmo padarė apreikszdamas, kad ant sziaurinio žemės poliaus gyvena žmonės. Isz tos expedicijos vos 6 žmonės sugrįžo atgal, kiti gi pražuvo, sugrįžusius iszgelbėjo specialiszkai iszsiųstas į sziaurinius krasztus garsus dabar admirolas Schley.

Frederick tvirtina, kad jis, budamas po 93° sziaurinės geografiszkos platumos gana matė ženklų, kurie jį privedė prie persitikrinimo, kad tuose netoli poliaus sziauriniuose krasztuose gyveno ypatiszki žmonės, visai ne panaszus į gyvenanczius sziauriuose eskimosus. Rado czia griuvėsius triobų ir czielų kaimų; triobos statytos visai kitaip, negu jas stato eskimosai. Toliau keliaudamas į sziaurius su leitenantu Lackwoodu ir serzentu Brainardu, jis rado daugiau ženklų parodanczių, kad sziauriniuose krasztuose gyveno žmonės. Juo toliau traukė į sziaurius, juo sziltesnis buvo oras. Po 81° sziaurinės paralelės reikėjo apsistoti, kadangi maisto produktai su visu iszsibaigė ir nieko tinkamo ant valgio rasti ne buvo galima; priėjo jie netoli sausžemio, kuris buvo netoliau kaip 78 mylios. Per teleskopą matyt buvo, kad tas sausžemis ne sniego uždengtas bet žalias, taigi žole apžėlęs. Tuli mokslincziai mena, kad prie poliaus turi but jures, Frederick tai nuomonei priesztarauja, kadangi per teleskopą nė jokio ženklo jurių ne buvo matyt.

Apart to Frederick tvirtina, kad sziaurinių krasztų žvėrys ir paukszcziai rudenyj ne traukia į pietus bet į sziaurius, o pavasaryj traukia į pietus, taigi daro prieszingai negu musų krasztuose, kas yra ženklu, jog oras prie poliaus turi but sziltesniu negu nuo jo toliau. Greely, iszgirdęs apie tokią nuomonę, buk norėjo, ant persitikrinimo apie teisingumą jos, plaukti prie to nežinomo sausžemio, bet žmonės buvo teip susilpnėję dėl vargo ir stokos maisto, kad ne galima buvo iszdrysti tą daryti.

Frederick vienog ėsąs persitikrinęs kad apie sziaurinį žemės polių yra sausžemis ir jis turys sziltesnį klimatą negu sziauriniai Siberijos krasztai, o kas svarbiausia, kad sausžemis tas žmonių apgyventas.

Kad apie polių gali but sausžemis, tas gal but ir teisybė, bet ar ant jo oras sziltesnis, to ne galima žinoti. Paprastai, jeigu kokiame kraszte, gulincziame sziauriuose oras sziltesnis negu gulincziame toliau į pietus, tai tokiam apsireiszkimui turi but kokios nors ypatiszkos priežastys. Kokios priežastys gali gimdyti didesnę szilumą ant žemės poliaus, nepažįstant tų krasztų, spręsti ne galima.

Jau seniai tuli mokslincziai pagarsino nuomonę, kad žmogus turėjo pirmiausiai atsirasti ant žemės polių, kadangi tie krasztai turėjo pirmiausiai ant tiek atauszti, kad czia galėjo apsireikszti organiszka gyvybė. Todėl, kada tie krasztai turėjo sziltesnį orą, be abejonės czia gyveno žmonės. Ar gyvena jie ir koki ir dabar, tai apie tai galima bus persitikrinti tik tąsyk, kada kokiam nors tirinėtojui pasiseks į tuos neprieinamus krasztus prisigriebti.

Maskolijos iszleidimai ant žmonių apszvietimo.

Maskolijos iždo surinkimai ant szių metų iszskaityti yra dideni negu kokios kitos nors svieto vieszpatystės. Tame nieko įstabaus nėra, kadangi plotai Maskolijos užimti yra 47 syk didesni negu Vokietijos arba Prancuzijos (be kolionijų), o netoli 3 kartus didesni už plotus Suvienytų Valstijų Sziaurinės Amerikos. Įstabu vienog yra, kad turinti tokius didelius surinkimus Maskolija ant žmonių apszvietimo reikalų apverczia teip mažai. 1900 m. maskoliszkas iždas ant reikalų žmonių apszvietimo paskyrė 33 milijonus rublių, taigi deszimtą dalį to, ką paskyrė ant užlaikymo žemės kariszkų pajiegų. Paskyrimai ant žmonių apszvietimo ant kiekvieno gyventojo iszpuolė tik po 26 kap., taigi vos deszimtą dalį to, ką ant to paskyria Vokietijos iždas. Ant 1902 m. maskoliszkas iždas paskiria 4 milijonus rublių daugiau, taigi ant visos Maskolijos, tame Siberijos ir vidurinės Azijos tik 37 milijonus rublių, taigi iszpuola po 28 kap. ant kiekvieno Maskolijos gyventojo. Tuos 4 milijonus rublių virszaus paskirtus maskoliszkas iždas padalina szeitep: ant padauginimo pradinių mokyklų po kaimus 1700000 rubl., ant miestinių 250000 rubl., ant parapijinių 300000 rubl.; ant realiszkų ir pramonės mokyklų 180000 rubl., ant gimnazijų 100000 rubl., ant mokintojų seminarijų 150000 rubl.; ant filologiszkų, politechniszkų ir veterinoriszkų institutų 100000 rubl., ant mokslinczių įtaisų 100000 rubl. Taigi ant szių metų maskoliszkas randas paskiria daugiaus: ant pradinių mokyklų 2250000 rubl., ant vidutinių 430000 rubl., ant augsztesnių 700000 rubl. Apskritai gi imant, iždo iszleidimai ant žmonių apszvietimo szįmet yra ant 15% didesni negu pernai. Iki 1900 m. žemiszkos įtaisos prisidėdavo savo pinigais prie pakėlimo žmonių apszvietimo: 1900m. žemiszkos įtaisos paskyrė ant užlaikymo mokyklų 16 milijonų rublių. Dabar vienog, per neiszmintį caro, tiesos žemiszkų įtaisų likosi susiaurintos ir ant toliaus jos ir prie geriausio noro ne galės teip remti žmonių apszvietimo kaip iki sziol, jų paskiriama paszelpa mokykloms turės sumažėti. Su iszleidimais valszczių ir sinodo, ant mokyklų eina Maskolijoj 73 mil. rublių. Teip mat maskoliszkas caras ir jo tarnai stengiasi protiszkai pakelti Maskolijos žmonis! Koki jų darbai, toki ir vaisiai!

⁂ Garsus iszradėjas galinczio lėkti priesz vėją orlaivio, brazilijonas Santos Dumont, mieste Monaco, daro kasdieną bandavones su savo nauju orlaiviu, su kuriuom nori bandyti perlėkti Terpžemines jures. Dabartinės bandavonės iszpuola su visu pasekmingos.

Redakcijos atsakymai.

Parapijonui isz Brooklyno. Reikalas apraszytas privatiszkas. Tokiais dalykais laikraszcziai užsiimti ne gali. Todėl ir Tamistos korespondencijos patalpinti ne galime.

Isz visur.

‖ Japonijoj szimet labai szalta žiema. Sziaurinėj Japonijoj 200 kareivių, betraukiant isz vieno miesto į kitą, ant kelio suszalo.

‖ Mieste Teplitz, Czekijoj, nugriuvo vienų namų stogas. Griuvėsiai užsidegė. Prie to sudegė ir 10 žmonių.

‖ Peterburge, ant vieno prie miesczio sudegė mediniai namai. Ugnyje pražuvo 12 žmonių, o 20 likosi sunkiai sužeistų.

‖ Ant Britiszko kanalo siautė baisios vėtros, laike kurių paskendo diktai mažesnių laivelių. Pacztiniai laivai isz Anglijos ne galėjo ateiti į Prancuzijos portus.

‖ Anglijoj užstojo dideli szalcziai, upės užszalo ir ant jų bėgiojimas garlaivių pasiliovė. Tukstancziai darbininkų, dirbusių laivų dirbtuvėse, atsirado be darbo.

‖ Londono laikrasztis „Times" pranesza, jog turkiszki plėszikai, gavę suderėtus pinigus, paleido jų nelaisvėj esanczias: amerikoniszką misijonierę Stone ir jos draugę Tsilką.

‖ Prancuzijos vieszų darbų minister's Baudin padavė ant parlamento užtvirtinimo užmanymą priverstino įvedimo visose Prancuzijos kastynėse 8 valandų darbo laiko ant dienos.

‖ Berlyno laikrasczai garsina, jog angliszkas randas iszsiuntinėjo agentus į Vokietiją, kuriems prisakė supirkti czia 10000 arklių ant reikalų angliszkos armijos Pietinėj Afrikoj.

‖ Norvegijos seimas perkratinėja klausymą prileidimo moterų ant visokių urėdų lygiai su vyriszkiais. Daugumas pritaria moterims ir reikalauja, kad jos galėtų but sudžioms, profesoriais,net ministeriais.

‖ Apskrityj Doebelen, Saksuose, atsibuvo rinkimai parlamento pasiuntinio. Socialistai pastatė savo kandidatą, o kitos partijos susivienyjo priesz socialistus. Iszrinktas tapo daugumu 322 balsų socialistų kandidatas.

‖ Varszavos universitetą lankė pereituose metuose 1202 studentai, 104 aptiekoriai ir 15 liuosų klausytojų. Ant stipendijų paskirta 44852 rubl. Užlaikymas universiteto kasztavo 483000 rublių.

‖ Airijoj, Roscommon pavietyj, airiai raudauninkai atsisakė mokėti randas anglijonams. Jeigu raudauninkas užmoka randą, tai ant tokių airiai sukalbininkai naktimis užpuola ir skaudžiai nubaudžia. Todėl nieks ne drysta prigulinczių randų mokėti.

‖ Vice karalius angliszkų-Indijų pranesze, kad dėl stokos lytaus, visi pavasariniai javai Bengalijoj iszdegė ir czia vėl gyventojus laukia badas. Rudeniniai javai gerai užderėjo tik provincijose Syke, Dekkan ir Bombay.

‖ Teip kaip Turkijos sultanas, ir Serbijos randas ne turi pinigų ant iszmokėjimo algų urėdninkams ir kareiviams, jie nuo kelių mėnesių ne gavo užtarnautų algų, vien kareiviams Belgrado garnizono algas iszmoka, kadangi mat tik ant szito garnizono remiasi Serbijos karaliaus sostas,

‖ Mieste Bruxelelj,belgiszkame parlamente užgimė musztynės terp pasiuntinių katalikiszkos ir socialistų partijų. Priežastį musztynėms davė pasiuntiniai katalikiszkos partijos, kurie pareikalavo, kad socialistų pasiuntinys Smeits, už užsitarimus vienoje parlamente laikytoj kalboj, butų po sudu atiduotas.

‖ Maskoliszkas randas, už vieną straipsnį apie valdymą Aleksandro III ir Mikalojaus II, ir apie darbus dabartinio ciecoriaus motinos, ant visada uždraudė iszleidinėti laikrasztį „Rossija". Laikraszczio redaktorių Sozonovą iszvežė isz Peterburgo į Pskovą, o to straipsnio rasztininką, Amfiteatrovą, į Irkucką, Siberijoj.

‖ Nuo pradžios karės iki pabaigai gruodžio pereitų metų, pietinėj Afrikoj anglijonai nužudė žmonių: 945 oficierai ir 23354 paprasti kareiviai likosi užmuszti arba pasimirė nuo ligų; 7 oficierai ir 433 kareiviai prapuolė; kaipo invalydai likosi namon sugrąžinti 2664 oficierai ir 67666 kareiviai, isz kurių 456 pasimirė Anglijoj.

‖ Pagal apskaitymą specialistų, visokiuose krasztuose į pramoniszkas įtaisas įdėta vokiszkų pinigų: Chinuose 600 milijonų markių, Indijose 100 milijonų, Australijoj 750 milijonų, Afrikoj 1000 milijonų, Turkijoj 400 milijonų, Suvienytose Valstijose Sziaurinės Amerikas ir Kanadoj 1000 milijonų. Taigi matyt, kad visuose svieto krasztuose labai daug yra vokiszkų pramoniszkų įtaisų.

‖ Mokslinczių expedicija, terp Tripolis ir oazos Murzuk, Sacharos tiruose, Sziaurinėj Afrikoj, užtiko didelę suakmenėjusių medžių giria. Medžiai girioj pavirtę į akmenį ir gerai užsilaikę. Ant žemės yra daug jurinių sliekų dėžių, isz ko matyt, kad szita Sacharos tirų dalis buvo pirma į jures nugrimzdusi ir g rios, matyt, po jurių vandeniu suakmenėjo.

‖ Pagal apskaitymą "Lloyd's Register", 12 svarbiausių svieto vieszpatysczių, dalyvaujanczių už jurinėj prekystoj, turi isz viso,važiojimui pasažierių ir tavorų, 14077 garlaivius, galinczius paimti 20342028 tonas sunkenybės. Anglijai priguli didesnė pusė visų tų garlaivių, nes 7930, su 12139090 tonų, isz to skaitliaus 910 garlaivių priguli angliszkoms kolionijoms. Antrą vietą užima Vokietija, kuri turi 1209 garlaivius, galinczius patalpinti 2159919 tonų, ant treczios vietos stovi Prancuzija su 661 garlaiviais, galincziais patalpinti 1052193 tonas; ketvirtą vietą užima Suvienytos Valstijos Sziaurinės Amerikos: jos turi 690 garlaivių galinczių paimti sunkenybes 878564 tonas. Toliau eina Norvegija turinti 806 garlaivius, galinczius paimti 764683 tonas sunkenybės. Paskui eina Iszpanija, Italija, Maskolija, Holandija, Szvedija, Danija ir Austrija. Maskolijoj daugiausiai garlaivių turi Finlandija. Laivai Hamburgo Amerikos linijos gali paimti sunkenybę 638000 tonų, taigi daugiau negu visi Maskolijos garlaiviai.

‖ Amerikos airiszki vyskupai atsiuntė į Kriokavą nėt keliolika airių klierikų mokintiesi lenkiszkos kalbos. Be abejonės, pabaigę mokslą Kriokavoj airisziai, sugrįžę į Ameriką, vyskupų bus paskirti prabaszcziais lenkiszkų parapijų, vietoj nekenczamų lenkiszkų kunigų. Kad tas lenkams gali ne patikti, tas vyskupams mažai rupi. Ką gi rupės, kadangi pats lenkiszki kunigai verste vercia parapijonus, kad jie už savo pinigus statytas bažnyczias užraszytų ant vyskupų! Daro tą patį ir musiszkiai kunigai, nors gerai žino, kad airiai vyskupai ne kenczia ne angliszkai kalbanczių katalikų. Musų airių bernai gali dar sziek tiek nusiraminti, kadangi ant pasimokinimo lietuviszkos kalbos nėra kur siųsti airių klierikų: nė į Kauną, nė į Seinus airių ne priims. Na, gal kunigai Milukas su Kaupu, už lietuvių pinigus parengs Amerikoj seminariją pamokinimui airių lietuviszkos kalbos ir tokiu budu palengvis airisziams vyskupams suamerikanizuoti per airius ir lietuviszkas bažnyczias. Visko juk galima laukti nuo musų kunigų.

Kaip pažinti giminystą gyvunų isz kraujo.

Mokslincziai gamtos tirinėtojai kas metą suseka ką nors naujo. Giminystą terp visokių gyvunų mokslincziai surando pasiremdami ant jų kuno sudėjimo, bet pasitaiko kaip kada ir gimingi gyvunai teip ne panaszus į viens kitą, kad ant to pamato pasirėmę ir specialistai ne visada lengvai tokią giminystą gali surasti.

Mokslinczius Nuttel surado pernai lengvesnį budą suradimo giminystos terp visokių sziltakraujų žindanczių žvėrių. Profesorius Nuttel susekė, kad jeigu žmogaus kraują įczirksztį triusziui (kralikui) ir tą daryti per tulą laiką, tai paskui isztrauka tokio kraliko kraujo, jeigu jos truputį pridėti į isztrauką žmogaus kraujo, padaro kraujuose tamsesnės parvos tirsztą dumblą arba nuosėdą, isztrauka gi isz kraujo paprasto triuszio kraujo, taigi tokio, kuriam žmogaus kraujas ne buvo įczirksztas, tokio dumblo ne padaro. Nuttel iszbandė kraują 230 gatunkų žvėrių ir persitikrino, kad isztrauka kraujo su užtrauka tik gimiuingų gatunkų duoda augszcziau pamynėtą dumblą arba nuosėdą: isztrauka kraujo szuns duoda nuosėdą tik su isztrunka kraujo žvėrių tos paczios giminės; isztrauka kraujo arklio duoda nuosėdą tik su kraujų asilo; žmogaus gi kraujo isztrauka duoda nuosėdą tik su kraujų bezdžionių ir tai ne visų: su isztrauka kraujo bezdžionių lemurų isztrauka žmogaus kraujo tokios nuosėdos ne duoda visai, o daugiau jos duoda su isztrauka kraujo bezdžionių labiau į žmogų panaszų. Taigi profesorius Nuttel tvirtina, kad isz kraujo ypatybių lengviausiai ir greicziausiai, be jokio apsirikimo, galima surasti giminystą terp visokių gyvunų.

Kaip pažinti žuvių amžį?

Ne tik žmonių,bet visų žvėrių amžį pažįstame pagal jų didumą bet tik isz pradžių, kol gyvunas dar ne priaugo savo paprasto didumo, toliaus gyvunas auga palengviau ir ant greitesnio ar palengvesnio augimo turi įtekmę visokios paszalinės aplinkybės, ypacz gi maistas. Jeigu, paveikslan, kokiuose vandenyse yra per daug žuvių, o per mažai visokių mažesnių gyvunų, kokiais žuvys maitinasi, tai suprantama, kad žuvys augs labai palengva, arba augimas jų su visu pasiliaus, kadangi,kaip kiekvienas numano, žuvies kunas pats nesididina, bet jis didinasi, auga nuo maisto, kurio atsakanczios medegos eina ant didinimosi kuno, taigi ant augimo. Todėl pagal pati didumą žuvies ne galima teisingai nuspręsti,kiek kokia iszgyveno jau ant svieto; ant tokio sprendimo reikia todėl jieszkoti kitokių pamatų.

Vokiszkas mokslinczius, specialistas žuvių žinovas, profesorius Hansen garsina, kad likosi surastas budas kuo teisingiausiai nuspręsti apie senumą žuvių; ant to užtenka tik pažiurėti į teip vadinamus otolitus arba ausinius grudelius ėsanczius ant žuvies galvos. Tie grumulėliai darosi tėipjau kaip ir medžių kamienai, taigi kiekvieną metą ant jų darosi naujas sluogsnis, nauja eilė. Isz eilių skaitliaus, tverianczių tuos ausinius grumulėlius,galima žinoti, kied metų iszgyveno kokia pagauta žuvis. Profesorius Hansen, pasiremdamas ant szito budo sprendimo apie žuvių metus, persitikrino, kad Sziaurinėse jurėse mažai yra žuvių žvejų gaudomų senesnių kaip 10 metų.

Dėlei "Liet. Parodos".

Jau praslinko metai, kaip pasibaigė Paryžiaus paroda, o "Liet. Parodos" reikalai da uepasibaigė ir nežinia, kada jie pasibaigs. Pabaigoj 1900 m. ir pradžioj 1901 tapo parsiųsti likę parodos daiktai ant p. D. Zauniaus vardo ir pavesti globai "Varpo" ir "Uko" knygininkės.

Bet persiųstiejie parodos daiktai reikalavo ne tik globos, bet visos eilės darbų, tai dėlei iszpirkimo, tai dėlei korespondencijos ir nesupratimų.

Tais reikalais galima buvo užsiimti tik tuomet, kada pavelyjo laikas, o atliekamo laiko pas "V. ir U." knygininkę visai nebuvo, ir dėlto ji gal užsiimti "Liet. Parodos" reikalais, tik apleidžiant kitus reikalus.

Be to atsirado visokios veislės painės, kliutys ir trukdymai dėlei stokos tam tikrų pagelbininkų-praktikų.

Apskelbimas visokių atsitikimų, aiszkinimas užvilkimo, turi but atidėtas ant vėlesnio laiko:—męs tuom tarpu neturim laiko užsiimti visokiais parodos reikalais, juo kad nėsame apsėmę tuos reikalus vesti.

Stovis parodos kasos teip-gi da negal but apgarsintas dėlei to, kad pinigiszkos rokundos da ne užbaigtos. Be to "Parodos Komitetas" (Amerikos) nėra grąžinęs kreditą, kuris tapo iszduotas dėlei priėmimo ir grąžinimo parsiųstų isz Paryžiaus daigtų.

Toks stovis "Liet. Parodos" reikalų yra negeistinas, bet...ką gi daryt?

Tikimės suvesti į tvarką "Liet. Parodos" kasą ir kitus "L. P." reikalus tiktai pradžioj 1902 m.

Varp. ir Ukin.

Vietines Žinios.

— Pareitos sanvaitės utarnike, dirbtuvėse Illinois Steel Co. atsitiko smarki expliozija, kurios vienas darbininkas likosi užmusztas, o szeszi sunkiai sužeisti.

Pareito panedėlio dieną, Coliseum troboj, ant Wabash ave, likosi atidaryta medžionės ir žuvininkystės paroda. Paroda trauksis tris sanvaites. Yra ant jos apie 200 visokių žvėrių, indijonų kaimas, prudai su žuvims ir kitokiais vandeniniais gyvunais.

—,Susirinkimų kambaryj Salvation army, pn. 387 S. Clark str koksai ne pažįstamas, ne prigulintis prie armijos kareivių 50 metų vyriszkis apalpo ir be žado puolė ant grindų. Nugabeno jį į ligonbutį, kurio daktarai mena, kad tas žmogus turi szirdies ligą.

— Pas savo vuoszvį, Pasco de Maca, gyvenantį po nr. 1905 S. Clark str., užėjo italijonas Vincent Barbulo. Už kokį ten mažmožį susibarė. Besibarant, Barbulo iszsitraukė peilį ir su juom trijose vietose įdurė savo vuoszviui ir padaręs tą, pabėgo. Sužeistą reikėjo gabenti į ligonbutį.

— Pareitos nedėlios diena Chicogoj buvo vėl labai szalta: 6 valanda vakare termometras rodė 3° augszcziau zero. Gramnyczių diena buvo saulėta, o tas, kaip žmonės kalba, reiszkia, jog pavasaris bus velybas. Pažiurėsime, ar tas žmonių pranaszavimas iszsipildys.

— Ties namais nr. 565 ant Dickson str. ant grįžtanczio namon Johno Soudek užpuolė trys plėszikai. Atkiszo tris revolverius ir liepė nesikrutinti. Nors Soudek nesiprieszino ir atidavė septynis doliarius, plėszikai baisiai ji sumuszė ir apmirusį paliko ant ulyczios. Rado jį be žado gulintį jo pati, įvilko į vidų ir paszaukė daktarą, pagal kurio nuomonę, sumuszimai yra labai povojingi, kadangi plėszikai su revolverių kulbėms pramuszė kaukalio kaulą.

Draugyscziu Reikalai

Pirmas didelis Rožinis Balius.

Chicago. Dr-te Sz. Antano tures savo dideli baliu nedelioj, 9 vasario, Freiheit Turner saleje, 3417 So. Halsted St. Prasides 4 val. po pietu. Iženga vyrui su pana 25c. Ant szio baliaus bus dalytos gražios rožiu kvietkos kiekvienam svecziui. Todel užkvieczame visus lietuvius ir lietuvaites ne pamirszti kad szis bus gražiauses ir paskutinis priesz užgavenes balius.

Dr-te Sz. Antano.

Westville, Ill. Tevynes Myletoju Kuopa tures savo susirinkima nedelioj, 9 Vasario, 1 val. vidurdenio, svetaineje V. Norvilos, ant kurio užkvieczia visus sanarius ateiti pasiimti jiems prigulinczias knygutes "Geologija" ir "Baudžiava" ir užsimoketi metine mokesti; teipgi kvieczia ir visus kitus lietuvius ateiti ir prisiraszyti prie szios vienatines draugystes pleczenczios apszvieta terp savo broliu.

A. Apanaitis, Sekr.

Pittsburg, Pa. Vitauto Liet. Mokslo Dr-te tures savo baliu subatoj, 8 Vasario, Schiller's Glocke saleje, kerte 26-tos ir Jane ul. Prasides 3 val. po pietu. Grajis Gerlach's Orchestra. Visus lietuvius ir lietuvaites kvieczia skaitlingai susirinkti.

Komitetas.

Lietuviszkas Pikninkas.

Chicago. Dr-te Sim. Daukanto tures savo pikninka nedelioj, 29 Sejos, 1902, darže Raissing's Grove, Riverside, Ill. Todel meldžia visu kitu draugyscziu toje dienoje nedaryti pikninku ne baliu, idant vieni kitiems neužkenktumem.

Dr-te S. Daukanto.

Lietuviszkas Pikninkas.

Chicago, Dr-te sz. Kazimiero tures savo pikninka nedelioj, 27 liepos, 1902, darže Raissings grove, Riverside, Ill. Todel meldžia visu kitu draugyscziu, nedaryti toje dienoje pikninku ne baliu idant vieni kitiems neužkenktumem.

(14-2) Dr-te szv. Kazimiero

Collinsville, Ill. Sausio 21 diena tapo inkorporuota naujai susitverusi lietuviszka draugyste vardo: "Amerikos Lietuviu Susivienyjimas, Collinsville, Ill." Inkorporatoriais yra: Frederich Marchert, John Szillat ir Anton Gaižat. Susirinkimus laiko trecziojė nedelioje kiekvieno menesio, todel kvieczia kitus visus lietuvius ateiti ir prisiraszyti. Sulygszioj jau turi 25 sanarius.

Balius, Balius!

Chicago. Liet. Demokrat. Kliubas 9-tos vardos tures savo baliu subatoj, 8 Vasario, saleje K. Szemaiczio, 632 S. Canal St. Prasides 7 val. vakare. Iženga 25c. Grajys gera muzika, bus demokratiszki politikieriai, aldermonas tos vardos ir kiti. Todel visus lietuvius ir lietuvaites kvieczia atsilankyti.

Komitetas.

Chicago. Algirdo Lietuviszkas Repub. Kliubas 9 vardos tures savo susirinkima nedelioj, 16 Vasario, 4 val. po pietu, saleje po nr. 632 S. Canal St., ant kurio bus rinkimas naujos administracijos ir apsvarstimas kitu svarbiu reikalu. Todel visus tos vardos lietuvius kvieczia susirinkti. J. Szedbaras, sekr.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Justino Tomkuno ir Jono Vaitekuno,abu kaimo Malduczioniu, Panevežio pav., Kauno gub. Jie patys ar kas kitas teiksis duot žine ant adreso:
Povilas Bugvilionis,
632 Ash St., Hammond, Ind.

Pajieszkau savo sesers, Franciszkos Simanaviczukes, isz kaimo Naujoku, ir Juozapo Pilsuckio isz kaimo Pantvardžio, abu Skirsnemunio parap., Kauno gub. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Miss. Ona Simanaviczuke,
10 Middle St., Lawrence, Mass.

Pajieszkau Juozapo Babiliaus, Kauno gub., Roseiniu pav., Eržvilkos vol., kaimo Balandžiu, gyveno Bostone. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Miss. Rosalia Braževicziuke,
Box 23, Mendelssohn, Pa.

Pajieszkau Juozapo Dabkaus gyvenusio Ladd, Ill. ir Franciszkaus Druktenio gyvenusio McLaun, Cal. Teiksis atsiszaukti ant adreso:
Jos. Balserius,
Care of H. B. Ingham, Marshall ave., Allegheny, Pa.

Pajieszkau Juozapo Petkaus isz kaimo Laszisz kiu, Szilelio parap., Raseiniu pav., Kauno gub. Teiksis atsiszaukti ant adreso:
Antanas Kuzin,
Care of H. B. Ingham, Marshall ave., Allegheny, Pa.

Pajieszkau Kazimiero Rumbuczio, Kauno gub., Telsziu pav., Rytavo parap. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Antanas Nevardauskas,
Box 137, Westville, Ill.

Pajieszkau Jono Cziteikio, Kauno gub., Sziauliu pav., kaimo Mižikiu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Stan. Jeszelskis,
4456 Honore St., Chicago, Ill.

Pajieszkau savo brolio, Antano Doviato, Kauno gub., Raseiniu pav., Kaltinenu parap., gyvena kur netoli Springfield, Ill. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
P. J. Dowiatt,
Box 33, Himrod, Ill.

Pajieszkau Jurgio Urbanavicziaus ir Antano Zarnauskio, abu Kauno gub., Raseiniu pav. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:
Frank Juceviczia,
Box 334, Apollo, Pa.

Pajieszkau Juozapo Czeidos, Kauno gub., Panevežio pav., Upites parap. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Petras Palionis,
834 E. Pratt St., Baltimore, Md.

Nauji saliunai.

Vyrai! ar žinote kad mes atidareme nauja saliuna po nr. 676 Halsted St. kerte 17-tos ul. Chicagoje. Užlaikome skaniausius gerymus, gera alu ir kvepenczius cigarus. Tas viskas pargabenta net isz Kentucky. Užkvieczame visus atsilankyti ir to viso pabandyti.
Antanas Kriszcziunas ir Jonas Aliszauckas. (14—2)

Grand Opening.

Chicago. Atidares nauja saliuna rengiu baliu jo inkurtuviu ant subatos ir nedelios, 8 ir 9 Vasario. Grajis gera muzika kuri susirinkusius sveczius geriausei palinksmins. Todel visus aplinkinius ir pažystamus užkvieczių ateiti ir persitikrinti, kad pas Jonaiti yra geriause pasilinksminimo vieta, o apie gerimus ir cigarus nereik ne szneketi, nes tokiu geru niekur kitur negausite.
P. J. Jonaitis, 3302 S Morgan St., Chicago, Ill.

Grand Opening.

Atidares nauja saliuna darau inkurtuviu baliu ant subatos ir nedelios. 8 ir 9 Vasario, ant kurio grajis gera muzika ir linksmins susirinkusius. Todel visus aplinkinius ir pažystamus kvieczių atsilankyti ir szi baliu pamatyti.
Mike Adomavicza,
3437 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Aukos ant kankintiniu.

Newark N. J. T. M. D. ant vakaruszku Teatraliszkos Dr-tes surinko........$1.40
V. Ambrazeviczia Newark N. J.....25
Buvo $191.46
Sykiu $193.11

Aukos Visztaliui.

V. Ambrozeviczia Newark N. J...15c

"Lietuvos" agentai.

BOSTON, MASS.
S. Gendrolis, 503 Sudburry St.
NEW YORK, N. Y.
Jonas Nujokas, 323 E. 55-th st.
NEWARK, N. J.
V. Ambrazeviczia, 180 Ferry st.
BROOKLYN, N. Y.
Stanislowas Rinkewiczius, 73 Grand st.
Juozas Matutis, 112 Grand st.
K. Balcziunas, 262 Metropolitan ave.
SHENANDOAH, PA.
Andrius Maczis, 447 W. Line st.
MT. CARMEL, PA.
Petras Bieliauskas, 251 S. Beech st.
SOUTH BOSTON, MASS.
Wincas Kudarauckas, 72 W. 5-th St.
WATERBURY, CONN.
Jonas Tareila, 677 Riverside st.
WESTVILLE, ILL.
V. S. Kreivenas,
SCRANTON, PA.
Mikolas Ramanauckas,
1740 Nay Ang Ave.
DETROIT, MICH.
M. Mockus,
BALTIMORE, MD.
L. Gawlis, 2018 N. Washington st
PHILADELPHIA, PA.
J. Baronas, 1002 S. 2nd Street.
M. A. Ignotas, 1124 S. Front St.

"Lietuvos" keliaujanti agentai.
Jurgis Kazakewiczia,
Juozas Petrikis,
Juozapas Matutis,
K. Labanauskas,
B. Downorowicz.

Kur szie vyrai atsilankys, lietuviai gali pas juos užsiraszyti "Lietuvą" ir prenumeratą jiems užsimokėti; pinigai bus teisingai mums priduoti. Pas juos teipgi galima gauti visokes knygas už tą paczią prekę kaip ir redakcijose.
"Lietuvos Iszleistuvė.

Pavojinga ugnis.

Nors kiekviename mieste ir miestelyj randasi apsaugojimo nuo ugnies prietaisai, tankiai vienog pasitaiko liepsnose pražuti daugybei turtu ir net apskelbtiems kaipo niekada negalintiems sudegti namams. Kaip ugnis isznaikina daugybe žmoniu turtu, teip lygiai gyvasczia žmogaus tankiai grasina pavojus isznaikinimo isz priežasties yvairiu viduriniu ligu, paeinancziu ypacz isz sudegimo pilvo, inkstu, ir kepenu. Tokiuose atsitikimuose labiausiai yra rekomenduojamas Trinerio Gydantis Vynas, kuris be apsirikimo iszgydys visokias pilvo ligas. Amerikiszkas Elixir of Bitter Wine fabrikuojamas yra Juozapo Trinerio, 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Szis teip placziai pagarsejes vynas yra geriausiu kraujo valytoju ir gali ji gauti visose aptiekose arba tiesiog nuo paties fabrikanto parsigabenti.

ETHNOLOGIJA.
arba
Mokslas apie žemes tautas.

Pagal Drą M. Haberlandtą.

Metus meksikonai skaitė pagal saulę, taigi tą statė ant moksliškų pamatų; visos nuožmios tautos laiką skaito pagal atmainas mėnulio. Meksikonų metuose buvo 18 mėnesių, o mėnesis turėjo 20 dienų ir pabaigoj metų pridėdavo dar 5 dienas, kurias skaitė už nelaimingas, o kas 52 metu taisė kalendorių ir pridedavo po 12½ dienos.

Teip metus skaitė paprasti žmonės; kunigija prisilaikė kitokio skaitymo: pagal kunigijos kalendorių—metai turėjo 28 mėnesius po 13 dienų. Metų eilių skaitymas,taigi didesnių laiko perijodų rėmėsi pas meksikoniškus kunigus ant tų pačių pamatų kaipo ir pas egiptiškus kunigus. Nežinia, ar tas budas laiko skaitymo savistoviai išsidirbo, ar čia jis kokiu nežinomu istorijai budu prisigriebė iš Egipto. Ir Vidurinėj Amerikoj galima patikti daug kulturiško gyvenimo apsireiškimų, kokius patinkame ir pas senojo svieto gyventojus. Reikia todėl manyti,kad ne Columbas yra pirmutiniu Amerikos atradėjų, bet kad seniai prieš Columbą Amerika turėjo susinešimus su civilizuotoms senojo svieto tautoms, nuo kurių perėmė tulus mokslus ir civilizaciją.

Meksikonai mokėjo išskaityti kuo geriausiai ir dienos valandas, jų negazdino užtėmimai saulės ir mėnulio,kunigai pirm laiko mokėjo tą išskaityti, kas matyt ant jų raštų, kur yra paženklinti puolanti ant saulės mėnulio šešėliai. Taigi su astronomija Meksiko kunigai buvo gerai ir teisingai susipažinę, tik ant nelaimės jie šitą mokslą, teip kaip ir Europoj vidurinių amžių gadynėj, apvertė ant visokių nieko su mokslu ne turinčių pranašystų. Astronomija buvo mokinama mokyklose, žinoma, ant tiek, ant kiek kunigai norėjo tą mokslą išplatinti terp žmonių.

Meksikonai vartojo abrozdinį raštą vadinamą piktografija, bet jis buvo jau teip gerai išdirbtas, kad gali lygintiesi su heroglifišku raštu; meksikonai turėjo jau ženklus ir atskiriems skambėjimams: ant paženklinimo žodžio, meksikonai vartojo ženklą liežuvio, pėdos atspaudimas reiškė kelionę, sėdintis žmogus — žemės drebėjimą.

Piktografiškus raštus paprastai rašydavo visokioms parvoms ir ypač ženklyvas parvas vartojo ant parašymo tų žodžių, ant kurių norėjo ypatišką atidą skaitančio raštą atkreipti.

Piktografijos mokino visose augštesnėse mokyklose, bet ne visus mokintinius, tik sumanesnius tame moksle; raštas tas dalinosi į grupas, kadangi atskiruose moksluose reikėjo visokių ypatiškų ženklų ne reikalingų paprastame rašte.

Viešpatystėj Tescuco, uždėta iš pradžių mokinimui karaliaus vaikų augštesnė mokykla, atsakanti dabartiniems civilizuotų tautų universitetams, su laiko pavirto į mokslišką įtaisą panašią į dabartines mokslo ir literaturos akademijas; jos mieriu buvo darbuotiesi ant pakėlimo literaturos, patraukti prie literatiškų darbų kuo geriausias pajiegas. Akademia toje vadinosi "Muzikos Roda", bet ištikro ji darbavosi ne tik ant pakėlimo muzikos, bet teiposgi literaturos ir mokslų. Svarbiausia užduotė šitos rodos buvo dalinti dovanas už geriausius raštus iš astronomijos, chronologijos ir istorijos; apart to ji cenzuravo ir taisė visokius raštus. Nė joks raštas ne galėjo but terp žmonių platinimas, kol ne gavo daleidimo minėtos rodos. Tokią jau užduotę ir privilegiją per ilgą laiką antai Prancuzijoj turėjo Paryžiaus Sorbonos universitetas. Muzikos roda Tescucoj ne tik ne leido platinti terp žmonių raštų, kokius laikė už vodingus, bet baudė ir autorius parašusius tokius: istoriškuose raštuose, už perkreipimus, už neteisingus, tendentiškus išvedimus ,autoriai buvo "Rodos" net ant nužudymo nusprendžiami ir nusprendimai jos buvo visada išpildyti.

Užtai už geriausius istoriškus raštus, aiškinimus doriškų klausymų, už tautiškus padavimus autoriams buvo paskiriamos dovanos.

Iš visko reikia manyti, kad aztekai, apvaldę Meksiką, ne tik nepakėlė civilizacijos, ne tik jos ne sutvėrė, bet nužemino: prieš jų atsibastymą ir civilizacija stovėjo čia augščiau ir papročiai, budas gyvenimo vietinių žmonių buvo daug švelnesnis, civilizuotesnis. Aztekai, kaip matyt, prieš užkariavimą civilizuoto Meksiko stovėjo ant teip jau žemo kulturiško laipsnio, kaip ir kitos šiaurinių kraštų indijoniškos giminės; jie buvo nuožmi. Tą geriausiai parodo tikėjimas aztekų, reikalaujantis žmogiškų aukų ant išmeldimo ypač karės dievaičio malonės, kas visai ne sutinka su civilizacija teip angštai stovinčia, kaip ji stovėjo Meksike prieš atkeliavimą čia išpaniškų užkariautojų. Neramumas ,nuolatinės karės, užpuolimai be jokio mierio ant kaimynų, plėšimai, ką nuolatai darė aztekai, rodo, kad jie ne įstengė persiimti pilnai dvasia tos civilizacijos, kokią rado atkakę į Meksiką. Jie, užkariavę augštai civilizacijoj pasikelusį kraštą, civilizacijos rods išnaikinti ne įstengė, pats apsicivilizavo, bet rastą civilizaciją nustumė žemiau, nužemino, įvedė daug formų pritinkančių nuožmiems. Taigi čia atsitiko tas pats, kas atsitiko su nuožmiais germanais užkariavusiais civilizuotą rymišką Galiją (dabartinę Prancuziją): nuožmi germanai perėmė pats rymišką civilizaciją, bet ją pritaikė prie savo nuožmių papročių ir palinkimų, taigi ją sudarkė.

Kadangi surėdymo formose senovės Meksiko patinkame daug panašumo su surėdymu senovės Egipto ir kitų rytinių kraštų tautų, kadangi ir tuluose moksluose randame Egipte, Persijoj ir Meksike tulus tuos pačius pamatus, reikia todėl manyti, kad civilizacija Meksike išsidirbo ne savistoviai, bet ji likosi čia atgabenta kokių nors ateivių iš rytinių kraštų. Ant paminklų Yukatane yra padirbti žmonių tipai su kuprotoms nosims tokioms, kokias turi antai žydai arba arabai, taigi visai ne panašus į indijonų tipą. Jeigu Yukatano paminklų dirbėjai padirbo tokius žmonių tipus, tai aišku, kad tokius žmonis matyti turėjo. Reikia todėl manyti, kad Meksiko civilizacija neišsidirbo Amerikoj savistoviai, bet likosi čia atgabenta ateivių civilizuotesnių už indijonus, atėjusių iš rytinių kraštų. Gal toki ateiviai buvo ne vienos tautos, bet kelių turinčių atskirą civilizaciją, o iš tų civilizacijų susiliejimo išsidirbo su laiku meksikoniška.

Pietinė Amerika.

Pietinėj Amerikoj indijoniškos tautiškos giminės,gyvenančios Atlantiško oceano pusėj, kulturiškai stovi labai žemai, vakarinę gi dalį, taigi dalį gulinčią prie Didžiojo oceano apgyvena giminės stovinčios ant augštesnio civilizacijos laipsnio. Apskritai gi imant, išėmus senovės inkų sutvertos ypatiškos civilizacijos, jų uždėtoj Peru viešpatystėj, tautos apgyvenusios pietinę Ameriką stovėjo ir šiądien dar stovi žemiau kulturiškai negu gyvenančios šiaurinėj. Šiaurinėj Amerikoj patinkame jau indijonų tautas ir tautiškus ryšius iš kelių tautų gana tvirtai susiorganizavusius — pietinėj Amerikoj mes patinkame tik pulkus ir tautiškas giminės be jokios savitarpinės tvirtesnės organizacijos, be apsigyvenimo ant vietos. Juo toliau į pietus, juo indijoniškos tautiškos giminės stovi ant žemesnio laipsnio, o ant pačios pietinės Amerikos užbaigos, ant salų Ugninės Žemės, gyvena indijoniškos giminės stovinčios ant žemiausio kulturiško laipsnio, bet ir čia matyt, kad tie indijonai seniau buvo augščiau pasikėlę, bet atsiradę ne prilankiausiose aplinkybėse, vėl nupuolė žemyn.

Puodas papuoštas žmonių pavidalais indijonų Kimbajasų, Kolumbijoj.

Kulturiškos indijoniškos tautos pietinės Amerikos gyvena ant ne didelio ploto nuo pakrančių Didžiojo oceano iki Kordilierų kalnų. Cibčesų civilizuota viešpatystė buvo uždėta ant Bogotos kalno šono; toliaus į pietus, teiposgi ant kalnų šono, iki Chili, buvo garsi senovės inkų viešpatystė, susidedanti iš dviejų svarbiausių tautų: quichua ir aimarų; toliaus tauta kara apgyvenusi Quito iškelimą; ant vakarinio šono Kordilierų kalnų gyvena tautiškos giminė yankasų, apie kurių augštą senovėj kulturą liudyja dabar tik griuvėsiai milžiniškų jų statytų triobėsių, puikių žinyčių ir kanalai atvedimui vandens ant sausų dirbamų laukų. Aplink kalnų ežerus, prie trumpų,tekančių į Didijį oceaną upių, kadangi tik tose vietose galėjo pasikelti žemdarbystė, tvėrėsi pirmutinės organizuotos žmonių draugijos, čia likosi padėti pamatai kulturiškam darbui; tas mažas žmonių organizacijas lengvai apvaldė inkai ir sutvėrė civilizuotą Peru viešpatystę, kuri, atkakus čia išpaniškiems užkariautojams,traukėsi ant 1000 mylių nuo šiaurių į pietus ir ant 100 mylių į vidurius nuo oceano pakrančių. Svarbiausiu inkų darbu buvo, kad jie prisavino lamas, pavertė jas į naminius žvėris, išmokino žmonis auginti bulves ir pietinės Amerikos sorus.

Araukanas, Chili republikoj.

Inkų viešpatystėj buvo komunistiškas surėdymas. Inka ir jo skaitlinga šeimyna buvo vadovais, apginėjais ir aprupintojais žmonių, kuriems ne davė nė jokios liuosybės: kiekvienas turėjo gyventi, elgtiesi teip, kaip inkai prisakė; nieks ne turėjo nieko sau prigulinčio, viską gavo nuo vadovų inkų: valgį, drabužį, pastogę, šeimyną ir dorišką išauklėjimą ir mokinimą. Už visišką atsidavimą inkų valdžiai, jie rupinosi apie reikalus kiekvieno žmogaus teip, kaip antai ukininkas rupinasi apie reikalus savo auginamų naminių galvijų; kiekvienas turėjo dirbti ne ant savo, bet ant visų naudos, vaisius savo darbo turėjo atiduoti inkams, o jie juos dalino terp visų savo pavaldinių. Vienu žodžiu, inkų valdžia su visais savo pavaldiniais elgėsi teip, kaip su vaikais ne galinčiais apsieiti be nešiotės ir prižiurėtojų.

Teisybė, nė vienas inkų pavaldinys ne galėjo įpulti į vargą, bet nieks negalėjo ir pralobti, nieks ne galėjo atsirasti geresnėse negu kitas sanlygose, ant savo reikalų nuo valdžių gavo tiek, kiek reikėjo, bet ne tiek, kiek kas norėjo. Taigi inkų viešpatystėj

(Toliaus bus.)

Praneszu savo draugams ir pažystamiems, kad asz persikeliau isz Pennsylvanijos į Chicaga ir turienti pas mane reikalus tegul kreipiasi ant adreso.
Charles Mazurkeviczia,
32 W. 25-th st. Chicago, Ill.
(7—2)

Pigiai ant pardavimo Groserne su buczerne vietoje lietuviu apgyventoje. Biznis yra nuo seno laiko iszdirbtas, turintis savo reguliariszkus kostumerius.
Jos. Krauza,
4612 5-th ave., Chicago.
(14-2)

Pigiai ant pardavimo 3 Grosernes ir Buczernes vietose lietuviu apgyventose, daranczios gera bizni. Atsiszaukite pas agenta:
S. Mack, 212 1-st St., Elizabeth, N. J.
(21—2)

Pigiai ant pardavimo geras saliunas, vietoje lietuviu apgyventoje, su visais tavorais ir fixtures. Savininkas iszvažiuoja i kita szteta. Atsiszaukite po nr:
8734 Commercial ave., So. Chicago.
(7—2)

Vienatine Lietuviszka Aptieka Chicagoje!

— Atkreipiame lietuvių atydą ant vienatinės lietuviszkos aptiekos Chicagoje, kurioje galima gauti visokias gydyklas ir žoles kokios tiktai europėjiszkose aptiekose randasi ir už pigesnę prekę negu kitose aptiekose. Czia galima lietuviszkai susikalbėti ir, jeigu reikalinga, gauti daktariszką rodą dykai; už rodos davimą mokesties nereikalauja.

Teipgi szioje aptiekoje gali gauti visokių lietuviszkų knygų, abrozėlių, gražių su pavincziavonėmis popierų gromatoms ir tt. Teip pat gali gauti szifkortes ir pasiųsti pinigus į krajų, ir tą visą galima atlikti lietuviszkoje kalboje.

Aptiekos adresas:
167 W. 18th st., kertė Union, prie pat bažnyczios Apveizdos Dievo parapijos.

Dabartine Pinigu Preke.

Iki 500 rubliu, rublis po....52½c
Nuo 500 iki 1000 rubliu, rublis po....52½c
Virsz 1000 rubliu, rublis po....52½c

Galima siusti szimtus ar tukstanczius rubliu kiek tik nori, bet siunciant mažiau kaip 100 rubliu, reikia siusti tik szitokias sumas:

3 rublius.	37 rublius.	71 rubli.
6 rublius.	40 rubliu.	74 rublius.
9 rublius.	43 rublius.	75 rublius.
12 rubliu.	46 rublius.	78 rublius.
15 rubliu.	49 rublius.	81 rubli.
18 rubliu.	50 rubliu.	84 rublius.
21 rubli.	53 rublius.	87 rublius.
24 rublius.	56 rublius.	90 rubliu.
25 rublius.	59 rublius.	93 rublius.
28 rublius.	62 rublius.	96 rublius.
31 rubli.	65 rublius.	99 rublius.
34 rublius.	68 rublius.	100 rubliu.

Prie kiekvieno siuntinio reikia pridėti 30c. ant paczto kasztu.

Jei norite kad pinigai greitai suvaikszčiotu ir niekur nežutu, tai siuskite per "Lietuvos" redakcija.

MALDAKNYGES.

Mažas Aukso Altorius, katalikiszka maldu knygele. Maldos yra rytmetines, wakarines, prie spawiednes, komunijos, miszių, miszparu ir daugybe kitu; miszių maldos su abrozeliais; miszparai giedami lietuwiszki ir lotiniszki; daug lotyniszku giesmiu giedamu prie isztatymo SS. Sakramento, procesiju, pakrapinimo ir tt. Yra 6 litanijos: psalmes Sz. Marijos P. ir Karaliaus Dowido; aktai, rażancziai, stacijos, karunka, keliolika szwentu giesmiu ir tt. Yra tai naujausia ir gražiausia knygele isz wisu lietuwiszku maldaknygiu, daili, balta, slidi popiera; stambus, aiszkus drukas Miera 3¼x4½ coliai. Szitu knygeliu apdarai ir prekes yra sekanczios:

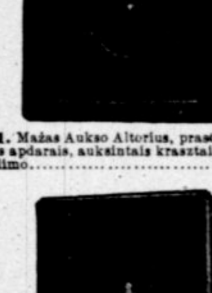

No. 1. Mažas Aukso Altorius, prastais drutais apdarais, auksintais krasztais, be apkalimo....50c.

No. 2. Mažas Akso Altorius, prastais, drutais apdarais, auksintais krasztais, apkaustytoms briaunoms pasidabruotomis bletelemis. su kabute....75c.

No. 3. Mažas Aukso Altorius, moroko skuros minksztais apdarais, apwaleis kampais, auksinti krasztai, paraszais ir kwietka....$1.25

No. 4. Mažas Aukso Altorius, francuziszkos gluodnios skurelės apdarais. apwaleis kampais, auksinta kwietka, kryžius ir krasztai....$1.50

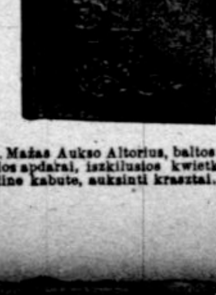

No. 6. Mažas Aukso Altorius, baltos celiulioidos apdarai, iszkilusios kwietkos, su kauline kabute, auksinti krasztai...$1.50

No. 7. Mažas Aukso Altorius baltos celiulioidos apdarai, kwietkos ant wieno szono iszklotos sidabru ir perlu, su dwiem kaulinemis kabutemis, auksinti krasztai....$2.00

Knygeliu No. 6 kaip ir 7 kwietkos newienokios, beweik kiekwienos knygeles kwietku iszmarginimas wis kitokis.

Knygos sawos spaudos.

Apywi Apsireiszkimai Swiete, ant kuriu žmones nuolatos žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudingiause knygele ant swieto dasižinojimui isz ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi....30c

Aritmetika. Kniga iszsimokinimui rokundu. Preke....25c

HYGIENA. Daktariszka knyga arba mokslas apie užlaikymą sweikatos, isz kurios gali be pagelbos daktaro iszsigydyti nuo daugybes ligu. Szita knygele priwalo rastis kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo tukstancziu wisokiu ligu, pataikys užlaikyti ozielybeje sawo sweikatą, pailginti sawo amži ir mokes užauginti sweikais ir twirtais sawo waikelius. Preke....35c

Apie turtu iszdirbima. Parasze Schram; verte S. M. Veikalas gvildenantis politiszkąją ekonomiją. Kokiais keliais isidirba turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atsiliepia ant draugijos gyvenimo....35c

Arvyskupas Valanczius (Valanczauskas) nebuvo viliugu lietuvystes? Paraszyta kn. Dembskio. Iszleista kasztais Susivienyjimo Liet. Laisv. Am. 37 puslapiai....15c.

Biologija arba Mokslas apie Gyvus Daiktus. Pagal prof. Nusbaumą. Sutaise Szernas. Chicago, Ill. 1901. Puslapiu 147. Mokslas kokiu budu radose gyvi sutverimai ant musu žemes, kaip jie vystesi pradejus nuo mažu vabalelių iki daejo iki paukszczių, žvieriu ir paties žmogaus. Su paveikslais....40c.

Geografija arba žemes apraszymas. Pagal Geikie, Nalkovski ir kitus, sutaise Szernas. Yra tai naudingiausia isz visu sulygsziol iszejusiu lietuviszku knygu. Aiszkiai ir suprantamai apraszo visa musu žeme, jos pavidala, diduma ir platuma, jos kalnus, jų vardus, augszti, vulkanus metanczius isz saves ugni; isz kokiu žeme sluogsniu susideda, kur ir kiek joje yra angliu, geležies, aukso, druskos ir kitu gerybiu; kiek mariu, ažeru, upiu, ju vardai, plotis, gylis; koki kuriuose vandenys: surus, preski, saldus, ar kartus, kokijuose gyvunai gyvena ir tt. Žeme apraszyta dallimis, iszskaitytos visos vieszpatystes, karalystes, kunigaikszystes, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemeje yra gyventoju; koki ju tikejimai, kalbos, paprocziai, užsiemimai, pramones, iszdirbiai ir tiesos; koki miestai, su kiek gyventoju, fabriku, pramoniu; kur koki orai: szalcziai ar karszcziai, lietus ar giedros; kur koks ilgis dienos ir nakties; kur visada yra lygi diena ir naktis kur saule per keleta dienu nenusileidžia arba neužteka ir tt. Knyga didele 6x9 coliu. 480 puslapiu, ant geros standžios popieros spaudinta, su 71 paveikslelais: mapu, gyvuliu ir tt....$2.00

Ta pati, apdaryta audimu kietuose apdaruose, auksinemis litaromis atspausti parasztai ant nugaros ir szono. Preke....$2.50

Kaip gyvena Augmenys? Yra tai moksliszkas apraszymas apie yvairius musu žemes augalus, ju sodejima, atmainas, gyvi ir pletojimasi nuo pat menkiausiu pavidalu iki didžiausiu ir tobuliausiu. Su 30 paveiksleliu., 129 puslapiai....35c.

Istorija Suwienytu Walstiju Sziaurines Amerikos. Apraszo kaip Koliumbas atrado Ameriką, koki czia tada žmones gyweno, koki žmones pirmiausiai isz Europos pradejo važiuoti in Amerika, kokios kares buwo, už ka karewo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kuris gero padare sziai žemei. O ant pat galo talpinasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausiu dalyku perskaityti kiekwienam žmogui szioje Amerikos žemeje gywenancziam, idant suprastu kokes jis czia tiesas turi, kas jam yra wale daryti, kas ne wale. Turi puslapiu 364. Preke....$1.00

Drutuose, gražiuose apdaruose....$1.35

Istorija Chicagos Lietuviu, ju parapiju ir kn. Kraucziuno prova su laikraszcziu "Lietuva" buvusi balandžio menesyje, 1899m. 585 puslapiu didelio formato, aiszkaus druko. Fotografijos yra abieju pusiu advokatu, kn. Kraucziuno, "Lietuvos" iszleistojo, redaktoriaus ir paveikslai Chicagos S. Jurgio lietuviszkos bažnyczios.
Popieros apdarais....$2.00.
Audimo kietais apdarais, auksiniais titulais....$2.50.

Isz kur atsirado musu naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? Pagal Lunkevicziu, sutaise Szernas, Chicago Ill. 1901 m. Puslapiu 73. Su paveikslelais....20c.

Kaip Maskolija persekioja Lietuva. Pagal L'oppression russe en Lithuanie suplesze kun. V. Dembskis....10c

Kaip geriausiai laidoti numirelį? Pieszinys Dro L. Wehlam. Isz angliszko iszgulde kun. V. Dembskis....15c

Kražiu Skerdyne. Apraszo ana baisu atsitikima kada 1893 m. maskoliai užpuole ant bažnyczios miestelyje Kražiu, musze, szaude ir pjowe nekaltus žmonis, iszgriowe altorius ir užpeczetijo bažnyczia. Aiszkiausiai apraszo ta wisa atsitikima....15c

Lietuwiszkas Lementorius su noteriais, katekizmais ir mistranturu....15c

Mokslas apie Žemę ir kitus svietus, ju buvy ir pabaiga. Apraszo kas yra žeme, isz ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaigždes, menulis; kaip toli yra in kitas žwaigždes; kas yra plianetos, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Su 30 astronomiszku abrozeliu, turinti 225 puslapius. Yra tai wienatine knyga, isz kurios tikrai žmogus gali apsiszwiesti....75c

Drutuose, gražiuose apdaruose....$1.00

Mindaugis Lietuvos Karalius. Istoriszkas paveikslas penkiuose aktuose. Lenkiszkai parasze Julius Slovacki, lietuviszkai verte Vincas Kapsas (Dras Kudirka). Knygele paskirta ypatingai teatro myletojams....25c

Lenkai ir Lietuviai nuo 1228 iki 1430m. Parasze pagal lenkiszkus istorikus Žemkalnis. Iszleista "Tevynes Myletoju Draugystes".—Yra tai apraszymas Lietuvos su Lenkija susivienyjimo ir jo pasekmes. Czia aiszkiai yra apraszyta lenku politika kaip jie pasielge su Lietuvos kunigaikszcziais: Keistucziu, Vytautu ir kitais. Isz szios knygeles skaitytojas aiszkiai supras, ar lenku prieteiyste yra mums naudinga ar bledinga....15c

Lietuviu pratevial Mažojoje Azijoje nuo senoves iki jie pateko po valdžia rorsu. Parasze Lietuvos Myletojas. Knyga turi 2:3 puslapius ir 4 dideles mapas, parodanczias vietas, kur senoveje gyveno lietuviu pratevial. Apraszo lietuviu padejima dar 800 metu priesz Kristaus gimimą....50c

Naujausis Lietuwiszkas Sapninykas, surinktas ir suredit. isz daugel swetimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiszka sapninyka,—su 310 aiszkiu abrozeliu,—su apraszymu pianetu ir paslapcziu kokias senowes žmones wartojo inspejimui ateites.—Geriausei iszguldo wisokius sapnus....50c
Apdarytas....65c

Olitypa, apysaka isz laiko terpsawiszkos kares Indijonu Amerikos....25c

Puiki istorija ape Kantria Alana, kuri per 22 metus walkszcziodama po swieta, daugybe ledu ir wargu kantrei iszkentejo....20c

Pamokslai Izsminties ir Teisybes iszguldineti Galwocziu wisu amžiu. Czia yra patilpę 128 gražiu, juokingu ir izsmintingu pasakaicziu. Kas nori tureti gražiu juokingu ir pamokinancziu skaitimu tegul nusiperka szią kningelę, o gardžiai pasijuoks, žmonese tures ką papasakoti ir ant kiekwieno užklausimo mokes duoti izmintingą atsakymą....50c

Rankwedis Gromatu raszymui. Yra labai naudinga knygele, kuri mokina kaip reik raszytie gromatas in: pažystamus, prietelius, giminias, mylimaisias ir mylimuosius priesz apsiwedima, in ponus, kunigus, wyskupus ir kitas augsztai stowinczias ypatas. Pasveikinimai (pavinczewones) ant Nauju Mėtu, dienoje warduwiu, gimimo ir kituose swarbiuose atsitikimuose....50c

Robinsonas Kruzius, moraliszka ir žingedi apysaka paszwesta jaunumenei....25c

Senu Gadyniu Isznyke Gyvi Sutverimai. Pagal Hutchinsoną; sutaise Szernas. Ji apraszo seniausiu gadyniu ivairius sutverimus gyvenusius ant žemes dar priesz žmogaus ant jos atsiradima. Sziandien tu sutverimu kunus žmones kasdami gilius szulinius, kanalus ar imdami isz žemes anglis, randa giliai palaidotus žemeje. Tulu sutverimu atrado czielus, nesugadintus, kunus, užklotus eile keliolikos sieksniu storio žemes. Tie atrasti žemeje kunai yra sziandien iszstatyti ivairiuose muzejuose, isz kuriu žmones mokinasi pažinti, kaip sena yra musu žeme, kiek daug milijonu metu reikalavo pakol ant mirusio žverles kuno užaugo jos eile keliolikos sieksniu storio. Moksliincziai isz to semia brangiausia mokslą susipažinimo, kaip ir kokiu budu gyvi sutverimai keitesi isz žemesniu in augsztesnes veisles, ir pagal storuma ir senuma žemes sluogsniu, kuriuose tu sutverimu kunus randa, gali be apsirikimo sprensti, kaip seniai ir žmogus ant musu žemes atsirado. Knyga turi 370 puslapiu stambaus druko, ant gražios popieros ir apie 150 paveikslu invairiu senu gadyniu isznykusiu sutverimu. Preke....$1.00

Vanduo ant žemes, po žeme ir virszuje žemes. Rusiszkai parasze Rubakin's. Verte Drugys. Iszleido T. M. Dr-te. Szi knygele, labai suprantamoj kalboj, apraszo visas vandens permainas ir veikmes: kaip jis persikeiczia in gara, kyla in virszu ir tenai tveria debesius, debesiai, padangese atvesę, keicziasi in vandens laszelius ar sniego lustelius ir vel krinta ant žemes, isz kurios buvo pakilę. Czia nukritę didelius darbus veikia: sniegas kurtais uždengia cielus kalnus ir laidoja savo pusnyse žmonis ir gyvulius, paskui tirpdams nuo saules keicziasi in vandeni ir užlieja laukus, iszrežo ravus, upes ir upelius ir kavojasi po žeme, kur vel veikia tą pati darbą kaip ir ant virszaus žemes....10c

Zmogus Nepliuszkis. Verte isz szvediszko Neris. Graži apysakele: kaip turtingo prekejo sunus apsivede su varginga mergina ir laimingiau gyveno už kitus, su turtingoms apsivedusiu. Szita apysakele užima kiekviena jauna vaikina ar mergina ir mokina žmogiszkos dorybes....10c

Trumpa Geografija. Sutaise Neris. Trumpai ir suprantamai apraszo wisas 5 dalis swieto. Su 74 paweikslelais: mapu, žmoniu, gywu iu ir medžiu. Tinkamiause geografija in pradine mokslaine....25c

Tikyba ar mokslas? Tyrinejimai tikejimiszki moksliszki ir draugijiszkai politiszki. Antra laida su priedu. 211 puslapiu....50c.

Daugiau kaip 30 metus iszmegintas!
Dr. RICHTERO
wisam swietui žinomas
"ANKER" (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatiszku skaudejimu.
už 25c. ir 50c. pas wisus aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Drukuojamos ir raszomos
MASZINOS.
Raszoma maszina (typewriter) turi tureti kiekvienas žmogus ar privatnas ar kupczius, nes laiszkas paraszytas su raszoma maszina gražei iszrodo ir kiekvienas gali ji perskaityti. Mes turime raszomu maszinu visokiu prekiu kaip tai: už $1.00; už $1.50; už $3.50; už $5.00; už $6.50; už $10.00 ir brangesniu. Mes teipgi parduodame visokius tavorus, angliszkas knygas ir lietuviszkas ir lenkiszkas Biblijas ir Naujus Testamentus. Bibliju turime daugiau kaip szimta kalbu. Jeigu kas nori gaut katalioga ar atsakyma ant gromatos turi indeti stempa už 2 centu.
NOVELTY SUPPLY CO.
P.O. Box 352, Louisville, Ky.

VYRAI AR ZINOTE?
Kad asz atidariau nauja lietuviszka karczema po numeriu 3321 AuburnAve., kur randasi visoki gardžiausi gerymai, geriausi cigarai, szalcziausias ir skaniausias alus. Ateikite pamatyti ir to visko pabandyti. Teiposgi turiu dailiausia, szviesiausia ir didžiausia Lietuviszka Sale del mitingu, vesėliju, baliu ir kitokiu pasilinksminimu, ir geriausia užkandi ant viso Bridgeporto. Atvažiave isz kitu miestu, gali pas mane gauti geriause nakvyne. Su guodone,
Petras Szlakis,
3321 Auburn Ave. CHICAGO.

D-ras A. M. Bacevicze,
— Gyvena po nr. —
8839 Commercial ave. So. Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas be skyriaus ir viska užlaiko tvirtoje paslaptyje. Už tai lietuviai, kurie tiktai reikalauja daktariszkos pagelbos, tegul kreipiasi pas savo tautos daktara, su kuriuom savo prigimtoje kalboje gali susznekėti ir gauti visa roda.
Lietuviai, norintiejie gauti pagelba per gromatas, isz kitu miestu, tegul pilnai apraszo savo liga, o tada gaus pagelba.

Lietuviszka Aptieka
J. LESZCZINSKIO.
315 S. Morgan St., CHICAGO.
Paduodu del žinios visiems lietuviams, jog užlaikau agentura szifkorcziu nuo geriausiu kompaniju, taipgi siunceziu pinigus į visas dalis svieto.
Mano Aptiekoje randasi visos gyduoles amerikoniszkos ir europeiszkos, tikros patentuotos medicinos, visoki guminei aparatai ir tt. Visokios ligos yra pasekmingai iszgydomos. Per telefona gali kiekviename laike pareikalauti daktara koki kas nori į ligonio namus. Dr. S. Drazdowicz, Dr. Sweeney.
Dr. M. Kassakovski, 3315 S. Morgan st.
Telephone Yards: 709.
Atsiszaukusiems per laiszkus ir apraszantiems savo ligas, duodu roda ir siunciu gydyklas. Norint gauti atsakyma reikia ideti marke už du centu.
Telefonas Yards 709.

KLAUSYKIT!
Ar reikia Tamistai Laikrodelio?
Jeigu teip, tai pirk pas Juozą Matuti, o nesigailesi; nes gausi pigiau, kaip kitur. Apart to, Matutis turi didele krautuve žiedu, lenciugeliu, maszineliu gromatoms drukavoti ir visokiu magiszku daiktu. Teipgi visokios intalpos istoriszku knygu, maldaknygiu, monu knygu, puikiu gromatoms popieriu su puikiomis kvietkomis ir pavincziavonemis, abrožu ir abrozeliu. Kas kas norit isz augszcziau minetu daiktu, tai prisiuskit už 2c. marke, o gausite katalioga su placziu apraszymu apie viską. Adresas.
Joseph Matutis.
112 Grand st. Brooklyn, N. Y.

GYDYKIS NAMIE!
Jeigu esi kankinamas kokia liga, tai jumi užsimokes raszyt in Viropotens Co. pirm gydymosi kur kitur, nes jie užtikrina visiszka iszgydyma kožnos ligos kuria priima ant gydymo, už $4.00 ant menesio.
Ar esi nerviszkas, nustojęs vilties ir vyriszkumo, nusilpnejes, nuvargęs rytmecziais, nerangus, greitai pailstantis, gedingas, nusimines, neužsitikintis, nespakainas, suerzinantis, baugus? Ar turi prasta atminti, galvos svaigima, užyma ausyse, szirdies plakima, paraudonavusias, indubusias ir aptemusias akis, pajuodavusius paakius, puszkuczius, plemias ar pratrukimus ant kuno, nemoraliszkus sapnus, negamtiszkus dieninius ir naktinius nubegimus, szaltas dalis kuno, skausmus nugaroje, kryžiuje ir po krutine, sunkuma ant krutines, puvima gerkles, pusles ar inkstu liga, varicocele, gleet, striktura, syfiliszka kraujo užnuodyjima, arba kokia nors privatiszka, nerviszka, skuros, arba kroniszka liga? Ar kenti nuo nemigos? Ar eina smarve isz burnos? Ar plaukai slenka? Ar palaikius per nakty nusistoja kas szlapume?
Jeigu teip, tai Viropotens Co. užtikrins jum nuoszakny ir visiszka iszgydyma už $4.00 ant menesio, jeigu pasirodys jog jusu liga yra iszgydoma. Jus pajausit pagerejima isz pirmos dienos, eisit geryn kasdien, ir neužilgio atsirasit karaliumi terp vyru, ant kuno, proto ir szirdies. Visokias periszkadas linksmumui apsivedusiam gyvenime praszalina. Jokiu gromatu negarsina. Viska užlaiko didžiausioj paslaptyj. Ligonius per gromatas gydo su didžiausia pasekme. Atsilankymas nera reikalingas. Jokio paraszo nuo ko, ant gromatu ir gyduoliu nera. Gyduoles prisiunczia niekam nežinant. Raszydamas indek marke ant pilnos klausimu listos.
Atsakancziausi ir pigiausi gydynyczia vakaruose. RODA DYKAI.
Ofisas atidarytas: nuo 10 ryto iki 8 vakaro.
Nedelioms nuo 10 ryto iki 12 pietu.
VIROPOTENS CO.
Room 10, 43 E. Van Buren St. Chicago, Ill.

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted St.
Suima puikias Fotografijas; už tuziną tiktai
$2.00
Ant wesėlių ir kitokiu reikalu suima Fotografijas kuopuikiausiai.

DAKTARAI State Medical Dispensary gali jus iszgydyti!
Jie užtikrina iszgydyma, ir tas jums nieko ne kasztuoja, jeigu ne esate iszgydyti.

Roda dykai! Negydo jokiu neiszgydomu ligu.

Jus nieko nerizikuojat
jeigu esat iszegzaminuoti
Per specijalistus "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State ir Van Buren ul.
Ju electro-chemiszkas gydymas yra geriausias ant visos pasaules. Jie nieko neima už egzaminavima ir roda. Jeigu jusu liga yra iszgydoma, tai bus gydoma po užtikrinimu; tai reiszkia jog jumis nieko ne kasztuoja už gyduoles ir gydyma jeigu ne esate iszgydyti.

Farmeriai
ir žmones isz priemiesczių ir aplinkiniu miestu pribuva ant kožno trukio (treino) idant butu iszgydytais per pagarsejusius specijalistus. Jie užtikrina iszgydyma kiekviename dalyke.

Egzaminavimai yra daromi pagal naujausias metodas, idant surasti liga.
Szitie daktarai klaidos jokios ne gali padaryti, nes jie viska daro su pagelba tikrumo instrumentu, kaip tai: Microscopa, Harmocytometero, Sphigmographo, Elektriszku balsu Reostato ir Stethecropo Phonondoscrope tirinejimo, iszcziupinejimo, iszbraszkinimo ir iszklausymo idant ant syk atrasti liga. Mokslas žymetinai nuženge pirmyn diognosose ligu. Specijalistai gali atrastie liga szlapume (mižaluose) per tirinejima su microscopu. Liga pati kaipo panorama atsidengia priesz iszlavinta aky specijalisto. Egzaminavimai yra lengvi ir be jokio skausmo. Jeigu jautiesi jog esi ligotu, tai atsiszauk in "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State in Van Buren ul.
Inejimas per 66 Van Buren ul.
Patemyk adresa.

URAH VYRAI!!!
Tu gali, ir busi iszgydytas!
Specijalistai "State Medical Dispensary" yra tai žmones,
kurie iszgydo nerviszka nusilpnejima ir visus dalykus prie to prisidedanczius jauname, vidutiniame ir sename amžyje Baisios pasekmes jaunystes neiszmintingumo persižagimo senesniuose metuose ir pasekmes užvilktu ir neatsakanczial gydytu ligu, kurios yra priežasczia: nustojimo sveikatos, silpnumo nugaros, skausmu krutineje, paniurumo, nemigos, fiziszko ir protiszko nusilpnejimo, svaigulio, prastojimo energijos ir užsitikejimo, nuliudimo, baimes, nesmagiu sapnu ir kitu tam panasziu symptomu. Tokiems ligoniams rodosi jog visi žino ju mislis ir manavimus. Liga, jeigu per ilgai užvilkta, priartina beprotyste ir myri. Jeigu buvai kada nors gydytas per kita daktara ir ne likai iszgydytu, tai delto, jog buvai gydomu pagal senas ir neatsakanczias metodas. Gydymai "State Medical Dispensary" yra nauji ir dideliai skyriasi nuo metodu vortojamu 30 metu atgal. Szitie specijalistai gali iszgydyti jus su electro-chemiszku gydymu ir užtikrina iszgydyma. Viska užlaiko didžiausioj paslaptyj. Szitie specijalistai turi szimtus geros valios padekavoniu nuo žmoniu kurie likosi iszgydyti.

Pusles ligos ir Striktura.
Didelis skaitlius žmoniu daug nukenczia prie nusiszlapinimo, nes szlapumas (mižalai) iszeina povalei, sunkiai ir su skausmu. Kaip kada pacientas turi atsikelti vidurnaktyj ir ne syki pasitaiko jog nusiszlapina kraujais. Tas yra labai pavojingas dalykas, nes gali kilti uždegimas, nuo kurio akmuo atsiranda puslej. Jeigu kenti nuo pusles ligos arba strikturos, tai pasirodavik su galviniu daktaru State Medical Dispensary. Nekenteknuolatai. Specijalistai gali ir iszgydys jus, jeigu tik atsiszauksit ir imsit gidytis. Kiekviena liga priimta ant gydymo, bus užtikrinta.

VARICOCELE (pasididimas gysliu lytiszkuose organuose).
Nusilpninanti rezultatai szitos ligos yra per gerai žinomi, idant insigilinti in tirinejimus. Yra gana sakytie, jog apsunkina prota, nusilpnina kuna, kankina nervu systema ir pasibaigia ant visiszko nusilpnejimo. Jeigu esate auka szito baisaus padejimo, tada eik in specijalistu ofisa. Jie jums iszaiszkis muja metoda ir kaip syki jau suprasit, tada nenusistebesit jog jie iszgyde virsz 850 ligu paskutiniuose 18 menesiu. Skausmai apsistoja ant syk; smarve ir uždegimas bematant pranyksta; kraujas, susirinkes padidintose gyslose iszsiskirsto ir jos atgauna savo normaliszka tvirtuma ir pavidala. Visi ženklai ligos ir silpnumo pranyksta idant padaryti vieta sveikatai, tvirtumui, puikybei ir vyriszkumui.

Teisdariszkas užtikrinimas bus duotas kiekvienoj ligoj, priimtoj ant gydymo.
Prekes yra pigiausios.

Tolymi ir Farmeriai,
serganti szita liga, kuri specijalistams Dispensaryj yra paprasta, turi raszyt apraszydami savo liga ir jeigu jie atras jog namiejie gali gydytis, tada priims po užtikrinimo plianu, gyduoles ir gydimas nieko ne kasztuoja, jeigu ne esi isz gydytu.

Tiktai vyru ligos yra gydomos.

KRAUJO UŽNUODYJIMAS.
Szita liga yra vadinama karaliumi veneriszku ligu, delto jog yra baisiausia savo pasekmese. Liga ta gali paeiti nuo gimdytoju arba užsikretimo. Kada systema yra užnuodinta, tada liga pati iszsireiszkia per: Egczema, rheumatiszkus skausmus, sustingima ir sutinima sanariu, pasirodyma plemiu ant veido ir kuno, mažu skauduliu ant burnos ir liežuvio, skaudejima gerkles, atsiradima guzeliu, puolima plauku ir paprastai užsibaigia ant sugadinimo kaulu. Jeigu turi szitokius, arba tam panaszius symptomus, tai pasirodavyk su specijalistais tuojaus ir jeigu jie po egzaminavimui atras jog jusu baimes yra be pamato, tai jums ta pranesz ant syk. Gyduolese nera gyvojo sidabro (mercury) arba kitu nuodingu daiktu. Gydymas yra tikras, greitas ir be pavojaus. Nieko ne moki jeigu ne esi iszgydytu.

Asz likau iszgydytu.
Asz pasirodavyjau "State Medical Dispensaryj".
Chicago, Balandžio 17, 1900.
Mano Brangus Gydytojai!
Turedamas paslaptinga liga daugiau kaip 6 menesius, asz perleidau daugybe gydytoju ir suvartojau visokiu patentuotu gyduoliu, neapturedamas jokios naudos. Netiketa laime padave mane po jusu globa. Man yra linksma prirodytie jus tiem, kurie reikalauja pagelbos, su kuria kaipo specijalistai esate teip gerai susipažine. Vienas menesis szito nustebetino gydymo, sugražino man svaikata. Tegul Dievas palaimina jus, jusu geradejystes darbuose.
Jums dekingas,
J. C.
State of Illinois } s. s.
County of Cook }
Asz, Jurgis Sterlin, "Notary Public", czionai liudyju, kad medikaliszkas superintendentas "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State ir Van Buren ul. asabiszkai atėjo pas mane ir paliudyjo, jog virszui minetas paliudyjimas yra tikras, ir kad originalas to paliudyjimo yra duodamas "State Medical Dispensary" ant peržiurejimo publikai.
Pasiraszyta ir prisiegdintas priesz mane, szia 18 diena Gegužio, 1901.
Conrad Howard Czarra
(Seal)
George Sterlin, Notary Public.

State Medical Dispensary
ANT
Pietvakarinio kampo STATE ir VAN BUREN ul. Inejimas per 66 Van Buren.
Offiso valandos: nuo 10 iki 4 ir nuo 6 iki 7 val; po piet. Nedelioj nuo 10 iki 12 ryto tiktai.
Gyduoles dykai iki iszgydymui.
TEME: Specijaliszka atyda atkreipiame ant ligoniu toli gyvenancziu ir farmeriu, kurie geidžia atvažiuoti czionai.
RODA DYKAI!!

DYKAI 14 puikiu dovanu! Tokio pigumo dar niekados negirdeta! Ateikit paziuret, paziurejims nieko ne kasztuoja!
Dabar mes paleidžiame turgan geriausi laikrodeli: tikra amerikiszka, 14K. su dvigubais paauksuotais luksztais, ausuke užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, su tikra amerikiszka maszinerija, pilnu akmenu, R. R. gvarantuotas, nikeliuotais viduriais, iszduodame raszyta gvarancija ant 20 metu; pagal iszveizda ir geruma toki laikrodeli visados gali lyginti prie $40 vertes aukso laikrodelio. Visiems puikiu laikrodeliu myletojams mes duosime begyje 60 dienu puikius prezentus: 1. vienna mariu putu pypke su didele galvuke ir gintariniu cibuku, vertes $1.50; 1 grynu mariu putu cigarnyczia, vertes 75c.; 1 nikeline briežukams dežute. 25c; 1 dailu auksinuota Dickens lenciugeli su Cameo kabute, $1.50; 1 puikia auksinuota sagute, $1.00; 1 pora puikiu auskariu daimantais sodintu, $1.00; 1 puikia spilka iszsodinta brangakmeniais. 40c; 1 pora paauksuotu kolioniku su parmuterio virszais, 40c; 1 pora rankovems guziku, su permuterinia apaczia, 25c; 2 kalnieriams guziku, parmuterio apaczios, 50c; ir 1 puikia in krutine sagute su dailiu akmeniu 75c. Laikrodeli ir 14 dovanu siuncziame C. O. D. už $4.98, apmokedami teipgi ir expreso kasztus; siuntini galite iszegzaminuoti ant expreso ir jei nepatiktu, sugražinkite mums atgal musu kasztais. Kur nesiranda Expreso offisas. $4.98 turi but prisiunsti drauge su orderiu. Jeigu kas prisiuns pinigus drauge su orderiu, gaus dar extra dovana puiku lanktini peili: daiktus mes pasiunczisme tada per paczta, užregistrave savo kasztais. Jeigu pirksi ant syk 6 laikrodelius gausi VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI. Paraszyk, ar nori vyriszka laikrodeli ar moteriszka. Jeigu moteriszka, tad vyriszko Dickens lenciugelio mes pasiunsime moteriszka 50 coliu auksinuota Lorgnette lenciugeli. Raszyk szendien, pakol iszpardavimas neisztaibaiges. Adresuok: ATLAS JEWELRY COMPANY, 15 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

LABAI SUMAŽINTOS LAIKRODELIU PREKES.
TEIP ŽEMU PREKIU DAR NIEKADOS NEBUVO! Kiekvienas dabar galite turet laikrodeli.
Mes esame seniausi laikrodžiu prekejai, ir sziandien szio laikraszczio skaitytojams smarkiai numažiname prekes ant laikrodeliu, teip kad jau yra dabar kiekvienam prieinamos, ir joki kiti laikrodeliu pardavejai negali su mumis konkuruoti.
Prie kožno pirkto laikrodelio pridedame dovanu puiku Dickens lenciugeli su cameo prie vyriszko, 50 coliu Lorgnette prie moteriszko laikrodelio.
No. 1. 14k Dvigubai paauksuotas Hunting luksztai. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas. Iszrodo ant $25 Auksinio laikrodelio. Gerai akmeniuota maszinerija, nustatomas teisingiausiai parodo laika. Kiti pardavejai garsina tokius po $3.50. Gvarancija ant 20 metu. Musu preke $2.98.
No. 2. 14k Dvigubai paauksuotas ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, hunting. Iszrodo kaip $40.00 auksinis laikrodelis. Tikra Amerikiszka maszinerija, pilnai akmeniuotas, nustatomas. Puikiai gravirotas. Kuotikriausias laiko rodytojas. Kiti garsina toki po $4.49, $4.75, $4.95 ir $5.50. Gvarancija ant 20 metu. Musu preke $3.98.
No. 3 14k Dvigubai paauksuotas. Su gaubtais papuoszimais, dailiais luksztai, puikus laikrodelis. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas; hunting. Iszrodo ant $45 Auksinio laikrodelio. Tikra Amerikiszka maszinerija, su daugeliu akmenu, nustatomas. Geriausiai laika laiko. Kitur parduoda po $6.50, $7.25, $8.50. Gvarancija ant 20 metu. Musu preke $5.25.
No. 4 14k Dvigubai paauksuotas Su gaubtais papuoszimais, iszsodintas su Peru Diemantais, Rubinais, etc. Puikus luksztai. Nerasi puikesnio. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, hunting. Iszrodo kaip $50 Auksinis laikrodelis. Maszinerija tokia pat kaip No. 3. Kitur tokius parduoda po $6.75, $8.00, $9.25. Gvarancija ant 20 metu. Musu preke $5.75.
No. 5 14k Tikras auksu lietas. Puikiai graviruotas, hunting. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, 2 luksztai storo gryno aukso. Niekados nenusiszeros de nenublanks. Iszrodo kaip $60 Auksinis laikrodelis, su daugeliu akmenu, grynai amerikiszka maszinerija, nustatomas. Laika laiko kuogeriausiai. Kiti garsina tokius po $7.25, $8.50, $9.50. Gvarancija ant 25 metu. Musu preke $6.25.
No. 6 Tikras 14k Auksu lietas Luksztai geriausio darbo, hunting, ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, puikiai graviruotas, 2 luksztai isz extra gryno aukso teses visa amži. Tikrai Amerikiszka maszinerija su naujausiais pagerinimais. Iszrodo kaip $100 Auksinis laikrodelis, nustatomas. Puikus isz puikiausiu. Nerasi geresnio laiko rodytojo. Kiti parduoda po $18, $20, $25. Gvarancija ant 25 metu. Musu preke $9.99.
No. 7 Tikras Nikelinis, Be virszaus. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas. Drutas ir gerai parodo laika, niekados nenublanks. Tikra amerikiszka maszinerija. Nustatomas kaip reik. Tikrai puikus laikrodelis. Gvarancija ant 5 metu. Musu preke už vyriszka $1.98, mot. $2.98.
No. 8. Naujojo Sidabro laikrodelis, vyriszkas ar moteriszkas, tikrai vokiszkojo sidabro laikrodelis. Ausute užsukamas ir nustatomas, pilnai akmeniuotas su grynais amerikiszkais viduriais, niekados nenublanks. Gvarancija ant viso amžiaus. Drutas ir ilgai gali laikyti. Geresnio negali gauti. Kiti panaszius parduoda po $5.25, $5.75 ir $6.50. Musu preke $4.50.
No. 9. Grynai Sidabrinis, vyriszkas ar moteriszkas, ausute užsukamas ir nustatomas, graviruotas ar lygus. Hunting luksztai. Padarytas isz grynai extra kalto sidabro, su tikrais amerikiszkais viduriais, pilnai akmeniuotas, su naujausiais pagerinimais. Yra tai viena isz didžiausiu musu ofertu tame skyriuje. Kiti parduoda po $9, $10, $12. Musu preke $6.95.
No. 10 Kalendorinis laikrodelis, Tik vyriszkas. Parodo valandas, dienas, menesius ir menulio atmainas. Luksztai isz juodo oxiduoto plieno, kuri mes gvarantuojame ant visados. Yra tai vienas isz Puikiausiu laikrodeliu, su geriausiais mechanizmais, pilnai akmeniuotas. Laika kuoteisingiausiai parodo. Kiti parduoda po $10.80, $12.50, $15.50. Musu preke $7.50.
Mes parduodam tavorus pilnai juos gvarantuodami. Kam laikrodelis nepatiks, ar ras jame kokia yda, atmainysime ant kito, arba pinigus sugražinsime.
VISUS LAIKRODELIUS SIUNCZIAME C. O. D. ant iszegzaminavimo pirm užmokejimo pinigu, bet czia pirkejas užmoka tik Expreso kasztus, o jei rastu laikrodeli ne tokiu, kokiu mes paduodame, gali sugražinti musu kasztais. Jei pinigus prisiuncziu kas drauge su orderiu, duodame DOVANAI puiku lenktini peili ir visus expreso kasztus mes pats apmokame.
KAIP ORDERIUOTI: Paduok savo pilna adresa, paženklink numeri ir preke laikrodelio, koki jus norite vyriszka ar moteriszka, diduma, ir paduok arcziausio Expreso ofisa. Kur nera Expreso ofiso tai savo orderi ir pinigus pasiunsk registruotoj gromatoj arba iszpirk Money Orderi. Tada mes laikrodeli ir peili pasiunsime per paczta užregistruotam pundelyj. Jeigu jus pirksite ant syk szeszis vienokio numerio laikrodelius, duosime DYKAI! VIENA LAIKRODELI. Taigi, jei, duokime sau jus pirksite ar parduosite szeszis laikrodelius No. 3, tai gausite prie to DYKAI VIENA LAIKRODELI No. 3. Niekur nepirk kitur laikrodelio pirm negu pamatysi musiszkius. Per tai užczedysite daug pinigu. Szios prekes ne visados bus teip žemos, todel siunsk orderi sziandien.
Atlas Jewelry Co., 15 METROPOLITAN BLOCK, Chicago, Ill.

LIETUWIU DAKTARAS
MARJA DOWIATT,
Kauno gub. Szauliu pawieto.
723 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 12tos ryto:
Telefonas: Canal 78.
Telefonu galima isz kiekwienos aptiekos.

C. A. JOHNSON,
11959 Emerald Ave., West Pullman, Ill.
Parduoda propertes, skolina pinigus ir assekuruoja nuo ugnies.
Generaliszkas agentas lotu West Pullman ir Sharpshooters Parkadd. prie West Pullman. Parduoda pigiai lotus ir stato namus ant lengvu iszmokesczių. Keletas lietuviu jau apsipirko czia propertes ir velyja visiems pirkti.
C. A. JOHNSON,
West Pullman, Chicago.

GAL ESI KURCZIAS? GAL GALVOJ UZIA?
VISOKIO PAVIDALO
Kurtumas arba Sunkus Girdejimas yra dabar iszgydomi
musu naujausiu išradimu. Tik kurčiais apsigimusiejie nėra išgydomi.
GALVOS UZIMAI GREIT PASILIAUJA.
F. A. WERMAN, IŠ BALTIMORES, SAKO:
Baltimore, Md, 30 kovo 1901.
Tamistos: — Tapęs visiškai nuo kurtumo išgydytu, dėkavoju jums už gydymą. Čia aš paduosiu visą istoriją mano apkurtimo, iš ko, tikiuos, tamistos šiokiu ar kitokiu budu pasinaudosite.
Apie penki metai atgal dešinėji mano ausis pradėjo spengti, ir juo tolyn, juo labyn, teip kad galiaus aš ant tos ausies visiškai apkurtau.
Per tris mėnesius gydžiausi visokiais budais, bet be jokios pasekmės; teiravausi rodos įvairiausių daktarų, tarpe tų ir garsaus čionykščio ausų specialisto, kurs pasakė man, kad jokios gyduolės man nepagelbės ir kad reikia daryti operaciją, kuri galėtų ant tulo laiko prašalinti galvos užimą, bet kad apkurtimas mano jau visiškai neišgydomas.
Iš netyčių aš patėmyjau jusų apgarsinimą tulame New Yorko laikraštyje, ir pasidaviau jusų gydymui. Besigydant atsakančiai pagal jusų paduotus nurodymus bėgyje keletos dienų galvos užimai pasiliovė, ir šiądien, praėjus penkioms sanvaitėms, mano apkurtimas pranyko ir ausis tapo visiškai išgydyta. Todėl dėkavodams jums juoširdingiausiai, pasilieku su geriausiais jums velyjimais
F. A. WERMAN, 730 S. Broadway, Baltimore, Md.
Musų gydymo budas visai neatitraukia jus nuo darbo.
Išekzaminavimas ir roda dykai. GALITE PATYS IŠSIGYDYTI NAMIE su visai mažais kasztais.
INTERNATIONAL AURAL CLINIC, 596 LA SALLE AVE., CHICAGO, ILL.

F. P Bradchulis
Attorney and Counselor at Law.
Chamber of Commerce Bldg. Room 709.
S. E. Corner LaSalle & Washington sts.
CHICAGO, ILL.
Telephone Main 3642.
Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj. Weda prowas kaip ciwiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.
Res. 168 W. 18th Cor. Union St.
Telephone Canal 788.

DR. A. G. FREEDOM,
(LIETUVISZKAS DAKTARAS.)
Pasekmingai gydo visokias ligas. Jau daugybe lietuviu pas ji iszsigyde.
Offisas: 411 S. Sharp St., BALTIMORE, MD.
Aptieka: ant kampo Exeler ir Fayette Sts.

Iszgydys užsiszaldyma su 1 diena.
Imk "Laxative Bromo Quinine" tabliteles. Aptiekorius sugražins pinigus jei ne iszgysi. E. W. Grove's paraszas yra ant kožno boxelio. 25c

POVILAS JUSZKA
Naujai užsidejo lietuviszka
SALIUNA.
1158 So. Levit St., kerte 25.tos ul.
Užlaiko kuopuikiausius gerymus, szalta alu, skanius likierius ir havanos cigarus. Prietam didele puiki sale del mitingų, veselijų, baliu etc.
Kiekvienas užejes randa czia szirdinga priemima.

Nausedu Broliai ir Stulga.
917 33-rd st., CHICAGO.
Prieszai lietuviszka bažnyczia.
Atidarė nauja drapanu ir apautuvo krautuvia, kuriame galite gauti visokiu vyriszku drabužiu, czebatu ir czeverykų. Prekes pigesnes kaip kitur. (22—3)

Stabdo Kosuli ir užsiszaldyma.
"Laxative Bromo Quinine" toblyteles iszgydo už sziszaldyma su 1 diena. Jei ne iszgysi nemokesi pinigu. 25c.

Dr. Leonard Landes,
Lietuwiszkas Daktaras.
134 E. 24 Ul., New York.
Garsingas gydytojas wyriszkų ir moteriszkų ligų. Mokinosi uniwersitete New Yorke; praktikawo ligonbucziuose: Wiedniuje, Berlyne, karaliszkoje mokykloje Londone, buwo pardėtiniu mokslo Lebanon, Ballevue, Port Graduale Hospital College ir t.t.
UžZtikrina IsZgydyma
wisų slaptų ir paprastų ligų, kaipo tai: plauczių, kepenų, skaudėjimą widurių, galwos, nepomietį, apalpimą, skaudulius, žaizdas, tynimą, moteriszkas ligas ir newaisingumą. Gydymui nerwiszkų ligų reikia naudot elektrikinias prietaisas.
Ligas LytisZku Daliu
iszgydysiu į keles dienas, teipogi ligas pilwo, uždegimą žarnų, iszdžiuwimą pieno, skaudėjimą lupų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajiegų ir tt. Iszgydymą užtikrinu kiekwiename atsitikime. Chroniszkas ligas gydau pasekmingai, ir slepemas ligas užlaikau slaptybėje.
Dr. Leonard Landes,
134 E. 24th St., Cor. Lexington Av.
Offiso walandos: { nuo 9 ryto, iki 1 po piet / nuo 5po piet iki 8wakaro
Nedeliomis: nuo 8 iki 10½ wal. ryto; nuo 2 iki 4 val. po piet.
Roda per Gromatas Dyai.
Užpraszydamı gydyklas prisiuskite $1.00
Jeigu sergi, tai paraszyk kiek turi metų, kiek sweri ir apraszyk sawo ligą, o asz prisiusiu gydyklas kuriomis iszsigydysi

Lietuviszka Dirbtuve
Bažnytiniu paredu, Draugystems karunu, szarpu, kukardu ir tt. Darba atlieka gerai, greitai ir pigiai.
T. ANDRUSZEVICZ,
115 W. Division st. Chicago, Ill.

Tik per 30 dienu!
Kas prisius 25 c. paczto markemis, aplaikys tuzina puikiu poperiu gromatoms raszitie, su puikiom kvietkom, apskaitimais ir pavinczevonem. Už $1.00 aplaikys 5 tuzinus virsz minetu popieriu.
Adresuokit teip:
W. Kudarauckas,
72 W. 5-th St., So. Boston, Mass

Armoniku pigiu ir brangiu, laikrodeliu, lenciugeliu, žiedu ir szimtus kitokiu daiktu galite iszsirinkti ir parsitraukti, jeigu turite musu lietuviszka katalioga, kuri prisiunciame kožnam dykai ant papraszymo.

Kelpsch & Co. 74 Centre St., Chicago, Ill.
Succ. to Kelpsch, Norciko Co.

Aleksandraviczia ir Szvankus
...DRUKORIAI...
3215 S. Morgan St. Chicago, Ill.
Turi puikiai inrengtas drukoriszkas maszinas ir pertai visokius drukoriszkus darbus atlieka dailiai ir greitai, o ypatingai draugystems konstitucijas, tikietus, programus, knygas rasztininkams ir tt.
Maino, ir siuncia pinigus in visas dalis svieto per banka, expresa, arba paczta; kaip kas nori. Užlaiko knygas visokiu intalpu ir maldaknyges.

Linksma bus tavo namuose,
jei nusipirksi viena musu Home Music Box'a.

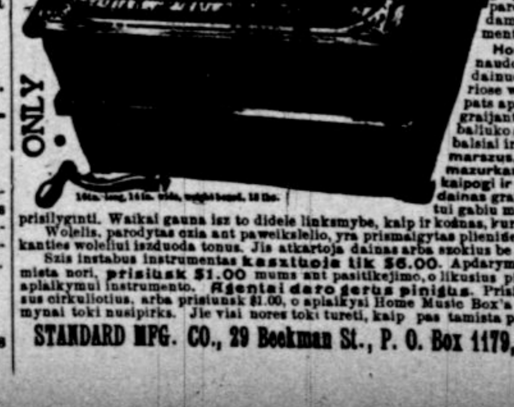

Yra tai puikiausi ir priegtam pigiausi instrumentai, kokius tik sziadien galima pirkti. Jie duoda daugiau linksmumo negu $100 wertes wargonai, kadangi ant jo wisados gali grainti. Jokios muzikos pažinties czia nesireikalauja, ir kožnas waikas gali ant ju grainti. Kožnas pirkejas stebis ir džiaugiasi isz jo, nes tas instrumentas grajija suwirsz 500 melodiju, parodytu ant listo, kuri pridedame prie kiekwieno instrumento.
Home Music Box'a galima naudoti namie lawinimui waiku dainuoti, wiesznamuose ir inwalriose wieszose wietose. Jis gali pats apsimoketi per wiena nakti grajijant, duokime sau, ant kokio baliuko ar szokiu. Jis grajija gana balsiai ir turi meilu balsa. Himnus, marszus, walcus, polkas, polkas—mazurkas, kadrilius, dzindžikus, kaipogi ir wisas populiariszkiausias dainas grajina teip, jog gal tik kelatui gabiu muzikantu galima butu jam prilyginti. Waikai gauna isz to didele linksmybe, kaip ir kožnas, kuris tik girdi jin grajijant.
Wolelis, parodytas czia ant paweikslelio, yra prismaigytas plienidemis adatelemis, kurios sukanties woleliui iszduoda tonus. Jis atkartoja dainas arba szokius be sustojimo.
Szis instabus instrumentas kasztuoja tik $6.00. Apdarymas jo yra puikus. Jei tamista nori, prisiusk $1.00 mums ant pasitikejimo, o likusius pinigus galesi prisiunsti po aplaikymui instrumento. Agentai daro gerus pinigus. Prisiusk 2c. marke, o gausi visus cirkuliotius, arba prisiunsk $1.00, o aplaikysi Home Music Box'a pirm negu tamistos kaimynai toki nusipirks. Jie visi nores toki tureti, jeigu tik pas tamista pamatys.
STANDARD MFG. CO., 29 Beekman St., P. O. Box 1179, New York, Dep. L.